

SOCI. ALRÅ DGIV EREN

DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

07/24

GUIDE

Sådan får du psykisk
sårbare til at føle sig hørt

KRISEPSYKOLOG

RIKKE HØGSTED:

"Psykologisk tryghed er en
betingelse for, at man kan
bruge sin fulde faglighed".

TEMA

Kollektive ungebudgetter:

Unge skaber deres egen vej til job og uddannelse

8

"Indsatsen giver en form for lethed i familierne"

Hvordan forebygger man psykisk sygdom hos børn, der har forældre med psykisk sygdom? Og hvordan hjælper man i det hele taget familien? Det skal et forskningsprojekt, som Sidsel Ingversen er daglig leder af, undersøge.

Foto: Lisbeth Holten

TEMA

KOLLEKTIVE UNGEBUDGETTER

Unge skaber deres egen vej til job og uddannelse med kollektive borgerstyrede ungebudgetter i projektet "Fællesskabsbudgetter", hvor de både får adgang til et fællesskab og en pose penge. To socialrådgivere fortæller om styrker og udfordringer i projektet.

Illustration: Morten Voigt

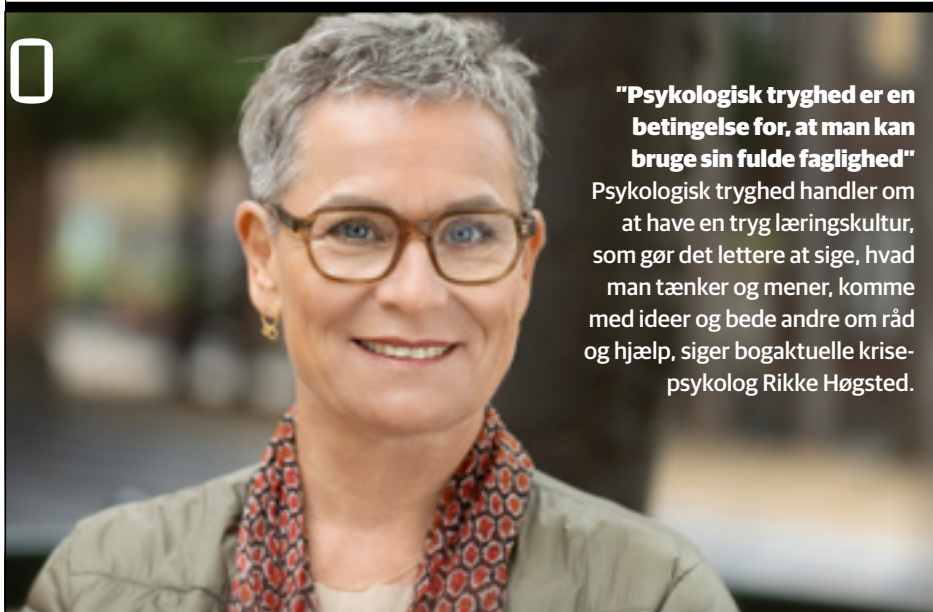
27

Vores arbejde bliver styret af kommunernes økonomiske hensyn, og ud fra mavefornemmelser. Vi har brug for at finde nye måder at styrke vores Jeg ser en autorisationsordning som det næste vigtige skridt.

Ditte Brøndum, afgående næstforkvinde, Dansk Socialrådgiverforening

30

"Psykologisk tryghed er en betingelse for, at man kan bruge sin fulde faglighed"

Psykologisk tryghed handler om at have en tryk læringskultur, som gør det lettere at sige, hvad man tænker og mener, komme med ideer og bede andre om råd og hjælp, siger bogaktuelle krise-psykolog Rikke Høgsted.

38

"Det kræver de rette rammer at løfte de unge"

Camilla Bruus, socialrådgiver og tillidsrepræsentant. Ungecenter, Brønderslev Kommune.

Foto: Lisbeth Holten

10

Guiden

Visuelle redskaber giver overblik. Brug 'samtidig' i stedet for 'men'.

politikere kan sætte retningen
fag og vores faglige stolthed.

Foto: Lars Horn / Baghuset

Kontakt redaktionen på
redaktionen@socialraadgiverne.dk

04 NYT FRA DS

06 SOCIALT NYT

08 MEDLEM NR.

"Indsatsen giver en form for lethed i familierne".

10 GUIDEN

Sådan får du psykisk sårbar til at føle sig hørt

13 BØGER

14 FORSKEREN

"Der er en tendens til, at de unges handlekraft bliver usynlig"

16 TEMA: KOLLEKTIVE UNGEBUDGETTER

Unge skaber deres egen vej til job og uddannelse med kollektive borgerstyrede ungebudgetter i projektet "Fællesskabsbudgetter", hvor de både får adgang til et fællesskab og en pose penge. To socialrådgivere fortæller om styrker og udfordringer i projektet.

22 FÆLLESSKAB OG PENGE

Penge motiverer de unge, men fællesskabet er vigtigere, viser midtvejsevaluering af "Fællesskabsbudgetter".

26 LEDER

Autorisation kan styrke vores faglige stolthed.

26 MIN MENING

27 REGIONSLEDER

Vi skal kæmpe for socialrådgiverne i sundhedsvæsenet

27 PRAKSISKLUMMEN

Håbet om at blive rask overskyggede alt andet.

28 JURA

Alvorlige fejl i sager om tabt arbejdsfortjeneste.

29 DEBAT

Hvor er dit ansvar, Signe Færch?

29 MIT ARGUMENT

Investér i arbejdsmiljøet.

30 PSYKOLOGISK TRYGHED

Psykologisk tryghed er en betingelse for, at man kan bruge sin fulde faglighed, siger bogaktuelle krisepsykolog Rikke Høgsted i interview.

36 KULTUR

38 REFLEKSION

"Det kræver de rette rammer at løfte de unge"

39 KONTAKT

39 KALENDER

MIT YNDLINGSORD

Sprog har magt. Derfor skal vi bruge det med omtanke. Har du et **yndlings- eller hadeord** så skriv til os på ord@socialraadgiverne.dk

Jeppe Volkmann

Socialrådgiver og familierapeut, CTI medarbejder i Hybelinstitutionen, Københavns Kommune. Hans yndlingsord er:

BEVÆGE

Jeg blev bevæget, da jeg læste Tom Andersens sætning:

Den, som lytter, bliver bevæget, og den, som bliver sat i bevægelse, vil sandsynligvis selv være med til at påvirke bevægelsen.

Sætningen bevæger mig stadig nye steder hen, til nye måder at tale og lytte. Men også til uanede forståelser af vores arbejde med social forandring, relationen til os og de bevægelser, som vi dagligt laver eller er vidner til.

For at forandre noget, må vi lade os bevæge og gå med i bevægelser.

Det fulde citat fra Tom Andersen kan findes i: 'Reflekterende Processer' (s. 122) af Tom Andersen, Dansk Psykologisk Forlag, 2005. 3. udgave.

Dansk Socialrådgiverforening

Udgives af Dansk Socialrådgiverforening, Tolbodgade 19 B, 1253 København K, telefon 7010 1099, ds@socialraadgiverne.dk, www.socialraadgiverne.dk **Ansvarshavende redaktør** Signe Færch, sif@socialraadgiverne.dk **Redaktør** Susan Paulsen, sp@socialraadgiverne.dk **Journalister** Sofie Mehl Augustesen, sma@socialraadgiverne.dk, Lærke Øland Frederiksen, lof@socialraadgiverne.dk **Layout** Signe Ida Christiansen, sic@socialraadgiverne.dk **Annoncer** til Socialrådgiveren, Socialraadgiverjob.dk og Dansk Socialrådgiverforenings nyhedsbrev tegnes af: Media-Partners, telefon 29 67 14 36, www.Media-Partners.dk/medier **Stillingsannoncer** marianne@media-partners.dk **Tekstsideannoncer** joergen@media-partners.dk **Deadline** for annoncer til 8-2024 er 27. november 2024 **Forside:** Morten Voigt **Tryk Stibo Årsabonnement** 600 kr. inkl. moms. Løssalg 70 kr. pr. nummer plus forsendelse **Socialrådgiveren udkommer** 8 gange om året. Dette nummer udkommer 19. november 2024. Artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for organisationens holdning. **Kontrolleret oplag:** 19.507 **Trykt oplag:** 19.600 **ISSN** 0109-6103

Uddannelse

DS ADVARER MOD LAVERE ADGANGSKRAV

Regeringen har foreslået, at man fremover skal have adgang til socialrådgiveruddannelsen og pædagoguddannelsen med en toårig ungdomsuddannelse (epx), mens det kræver en treårig ungdomsuddannelse at læse til sygeplejerske eller lærer.

Dette forslag har socialrådgivernes forkvinde, Signe Færch, advaret undervisningsminister Mattias Tesfaye (S) imod på et møde sammen med Elisa Rimpler fra BUPL og Anne Vang fra Københavns Professionshøjskole.

– Jeg frygter, at de varierende adgangskrav på velfærdsuddannelserne vil gøre det sværere at skifte uddannelse, hvis man undervejs finder ud af, at man egentlig brænder mere for noget andet, siger Signe Færch.

Hun vurderer også, at det vil øge de udfordringer, der allerede er på socialrådgiveruddannelsen i dag.

– Herunder at en del studerende kæmper med det faglige niveau, og desværre ender med at falde fra. Og at uddannelsesstederne bruger mange ressourcer på at løfte de studerendes færdigheder i dansk, så de blandet andet kan skrive gode afgørelser, siger hun.

”
Lad os fokusere på at skaffe borgerne ordinære timer i rigtige jobs - i stedet for at slukke lyset i deres øjne med meningsløse nyttejobs.

Signe Færch, forkvinde i Dansk Socialrådgiverforening, i debatindlægget "Arbejdspilten er det modsatte af det, som får borgerne i arbejde" på kommunen.dk

Tilbageblik

SÅDAN SKREV VI I SOCIALRÅDGIVEREN 1-1959:

1959: I 1958 styrkedes foreningens karakter af faglig organisation, og arbejdet i forbindelse med statens lønreform viste, at selvom vor forening ikke er en stor organisation, kunne vi gøre os gældende. Med den forbedrede lønmæssige placering, vi opnåede ved forhandlingerne med folketingets lønudvalg, er det så at sige officielt tilkendegivet, at socialrådgivning er et selvstændigt fag.

2024: DS har gennemgået en stor organisatorisk forandring. På tværs af DS' fire enheder er der etableret et kontaktcenter til at håndtere opkald fra medlemmerne. Medlemmerne har reageret positivt – 75 procent af dem, der har været i kontakt med Medlemsservice, vil i meget høj grad anbefale DS til en kollega.

OK24

NU STIGER LØNNEN IGEN

1. oktober er din løn steget, hvis du arbejder i en kommune eller region. Lønstigningen er et resultat af forhandlingerne ved OK24, og du vil kunne se lønstigningen på din lønseddel for oktober måned. Hvis du arbejder i en kommune, er din løn steget med 1,3 procent. Hvis du arbejder i en region, er din løn steget med 1,39 procent. For statsansatte er der ikke en regulering 1. oktober, da hele stigningen i 2024 blev udmøntet 1. april.

Ferieberegner

FÅ STYR PÅ DIN FERIE

Nu hvor juleferien nærmer sig og ferieafholdelsesåret snart er slut, er det godt at få styr på, hvor meget ferie du har tilbage. Det kan du få ved at bruge DS' ferieberegner på socialraadgiverne.dk/ferie. Her kan du også finde reglerne for, hvordan du får overskydende ferie med over i det nye ferieår.

Arbejdsmiljø

VARDE JOBCENTER NOMINERET TIL PRIS

Afdeling Sygedagpenge ved Jobcenter Varde er blandt de nominerede ved Arbejdsmiljøprisen 2024 i kategorien 'Psykisk arbejdsmiljø' som en anerkendelse af afdelingens arbejdsmiljøindsats, der blandt andet har halveret sygefraværet.

Kvistholm

FAMILIEHJEM & KONSULENTYDELSER

Vi dækker hele Danmark

Familiehem

Vi er et familiehem, der akut eller planlagt, tager imod mødre, fædre eller par, der har brug for hjælp til at varetage en dagligdag med deres barn. Vi tager imod familier med børn i alderen 0-6 år, samt gravide.

VI TILBYDER

- ✓ Døgndækket familiehem.
- ✓ Familiebehandling.
- ✓ Samspilsobservationer.
- ✓ Udvikling af forældre-barn relationer.
- ✓ Observationer og beskrivelser af forældre-kompetencer og mentaliseringsevne.
- ✓ Sikrer barnets udvikling og trivsel under indskrivning.

Konsulenttydelser

Tilbyder alternativ til anbringelse 24 timer i døgnet samt andre sociale ydelser. Vi dækker hele Danmark.

VI TILBYDER

- ✓ Støtte og overvåget samvær: BL §§ 103-105 – Samvær (støttet samvær § 104, stk. 3 / Overvåget samvær § 105, stk. 1, nr. 1)
- ✓ Praktisk pædagogisk støtte: BL § 32 stk. 1, nr. 2
- ✓ Familiebehandling: BL § 32, stk. 1, nr. 5
- ✓ Afklarings og Rådgivningsforløb: BL § 30
- ✓ Kontaktperson: BL § 32 stk. 1, nr. 3
- ✓ Støtte i forbindelse med efterværn: BL § 114-116 Ungestøtte
- ✓ Støtteperson ifm. anbringelse af barnet: BL § 75
- ✓ Ledsagerordning: BL § 89
- ✓ Alternativ til anbringelse: BL § 32 stk. 1 nr. 1
- ✓ Anbringelse på eget værelse, kollegie eller kollegielignede hjem: BL § 46-47 – 43 stk. 1 nr. 5 eller som efterværn jf. BL § 114.1.4 eller § 120.
- ✓ Støtteophold /Aflastning i hjemmet: BL § 32, stk. 1, nr. 7
- ✓ Socialpædagogisk støtte: SEL § 85
- ✓ Tryghedsopkald til udsatte voksne: SEL § 85
- ✓ Familieklasse for børn og unge: Barnets lov og folkeskoleloven

Alternativ til anbringelse · Tlf: 71 10 28 05

www.kvistholmmorbarn.dk

Ungeløftet

POLITISK AFTALE SKAL STYRKE INDSATSEN TIL SÅRBARE UNGE

Et bredt flertal i Folketinget har aftalt et 'Ungeløfte', der skal hjælpe de 43.000 unge uden uddannelse eller job tættere på arbejdsmarkedet. Socialrådgivernes forkvinde, Signe Færch, glæder sig over, at aftalen indeholder solide, helhedsorienterede indsatser med dokumenterede effekter såsom IPS.

– Socialrådgivere skaber gode resultater med metoder såsom IPS, så det er positivt, at man vil udbrede dette, siger hun.

Aftalen lægger blandt andet op til et nyt partnerskab på tværs af samfundsaktører, der skal skabe job til denne gruppe af unge. Men det er ifølge Signe Færch helt afgørende, at indsatsen også fremover skal være forankret i kommunen.

– Hvis man har en fortid som anbragt, lever med et misbrug eller har et handicap, så skal man have en helhedsorienteret støtte, som adresserer éns udfordringer, og man skal mødes af en socialrådgiver, som har fagligheden og tiden til at hjælpe én godt på vej, pointerer hun.

Læs mere om 'Ungeløftet' på bm.dk

Læs også temaet om kollektive ungebudgetter på side 16.

88.400

Så få personer modtog kontanthjælp i andet kvartal af 2024, viser tal fra Danmarks Statistik. Det er 1600 færre end i første kvartal og det laveste antal, der er registreret, siden statistikken første gang blev ført i 2007.

Psykiatri

NYT KIT TIL UNGE PATIENTER I PSYKIATRIEN

Unge mellem 18 og 20 år, som er indlagt i psykiatrien i Vejle, får i den kommende tid et ungekit, som er sammensat med fokus på at skabe ro og få patienter sig til at føle sig velkomne. Kittet er en pose med puslespil, mindful-malebog, stressbold, et trøstedyr, kortspil, hjemmestrikkede sokker og en mappe med information om udvalgte tilbud fra frivillige organisationer til unge med psykisk sårbarhed. Initiativet er en del af udviklingsprojektet "Fællesskaber og trygge overgange for unge i psykiatrien" i samarbejde med Ungdommens Røde Kors og med midler fra Velux Fonden og SIND Vejle.

Sundhed

FLERE LÆGER FÅR TILKNYTTET EN SOCIALRÅDGIVER

I fem bydele i Københavns Kommune kan patienter nu blive henvist til en socialrådgiver. Ordningen, der indtil nu har omfattet Tingbjerg, Urbanplanen, Nørrebro og Bispebjerg bliver med budgetforliget for 2025 udvidet til Sydhavnen.

Dansk Socialrådgiverforening roser initiativet, som kan nå ud til en ny gruppe af borgere.

– Nogle gange møder lægen i almen praksis nogen, som ikke får hjælp andre steder. Det er rigtig godt, at de mennesker får støtte til at finde den rigtige hjælp, siger afgående næstforkvinde Ditte Brøndum.

Vold mod børn

KUN 56 PROCENT VIL UNDERRETTE KOMMUNEN

Langt de fleste voksne ved godt, at de har pligt til at underrette, men langt fra alle vil gøre det. Blot 56 procent vil underrette kommunen, når de har kendskab til fysisk vold mod et barn, mens kun 39 procent vil gøre det ved psykisk vold. 72 procent svarer, at de godt ved, at de har pligt til at underrette. Det viser statusrapporten 'Svigt af Børn i Danmark' fra Børns Vilkår.

Læs statusrapporten på bornsvilkar.dk

Ordblind børn

KLARER SIG UNØDVENDIGT DÅRLIGERE END ANDRE

Ordblind børn klarer sig dårligere på både faglighed og trivsel i grundskolen, viser en ny rapport fra Kraka Economics. Men sådan behøver det ikke at være. Analysen viser også, at ordblind fra ressourcestærke familier klarer sig væsentligt bedre end andre ordblind.

Det indikerer, at ordblind kan klare sig bedre, hvis de har mulighed for at få den rette hjælp og støtte hjemmefra, og derved også overkomme udfordringerne med ordblindhed.

Nyt udspil

UNGDOM UDEN OPIOIDER

Regeringen vil med et nyt udspil gribe målrettet ind over for børn og unges misbrug af opioider. Straffene for ulovlig besiddelse og salg af opioider skal skærpes, og der skal sættes ind med mere forebyggelse, bedre behandling og tættere overvågning.

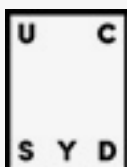
Eksempelvis støtte til kommunale indsatser, der styrker den sociale og sundhedsfaglige stofmisbrugsbehandling målrettet børn og unge og substitutionsbehandling med mere fokus på børn og unges særlige behov.

Tag en diplomuddannelse inden for det sociale område – til gavn for dig og borgerne

Med en diplomuddannelse fra UC SYD får du adgang til den nyeste viden og forskning samt indsigt i samfundstendenser og reformer, der påvirker dit arbejde. Uddannelsen er tilrettelagt med udgangspunkt i din praksis, så du kan styrke dine kompetencer og udvikle dit arbejde på det sociale område.

Uddannelsen er målrettet alle, der arbejder professionelt i det socialfaglige felt. Der er mulighed for at søge puljemidler til videreuddannelser hos UC SYD.

Læs mere om UC SYDs diplomuddannelser på ucsyd.dk/videreuddannelse

CV
Sidsel Ingversen
44 år

2024
Daglig leder, VIA Family
2.0, Hovedstaden,
Forskningsenheden,
Børne- og ungepsykia-
trisk Center, Region
Hovedstaden (BUCRH).

2021 - 2023
Projektkoordinator,
Center for Familiebase-
rede Interventioner,
Forskningsenheden,
BUCRH.

2019 -
Triple P underviser

2017 - 2021
VIA Family forsknings-
projekt,
Forskningsenheden,
BUCRH.

2010 - 2016
Selvstændig konsulent
(Familiebehandling).

2010 - 2011
Egevang
behandlings-
hjem.

2006 - 2009
Familieafdelingen,
i hhv. Glostrup og
Rudersdal kommune.

2006
Uddannet
socialrådgiver.

”

**Min drøm er, at der automatisk
tænkes inddragelse af familien,
når man får en patient i
psykiatrien, der har børn.**

Sidsel Ingversen, socialrådgiver og daglig leder af VIA Family 2.0

"Indsatsen giver en form for lethed i familierne"

Hvordan forebygger man psykisk sygdom hos børn, der har forældre med **psykisk sygdom**? Og hvordan hjælper man i det hele taget familien? Det skal et **forskningsprojekt**, som **Sidsel Ingversen** er daglig leder af, undersøge.

Af Mette Mørk
 Foto: Lisbeth Holten

HENDES MOTIVATION brænder tydeligt igennem i telefonen. Socialrådgiver Sidsel Ingversen har arbejdet med familiebehandling i andre sammenhænge, "men der kommer man jo ofte først ind, når tingene er gået i hårdknude." I forskningsprojektet VIA Family 2.0. – som kører i psykiatrien i Region Hovedstaden og Region Nordjylland – får man fat i familierne tidligere. Det er en indsats både for familien som helhed og for de forskellige familiedemedlemmer hver især.

– For eksempel er familiens lette adgang til deres kontaktperson en vigtig ventil. Som forælder i projektet kan man altid ringe til sin kontaktperson og få hjælp til at håndtere følelser eller bump i hverdagen – før bekymringerne

går i selvsving. Der er rigtig mange familier, hvor børnene har egne vanskeligheder, og de begynder at have symptomer på ADHD, angst eller spiseforstyrrelser. Og forældrene her tænker ofte: Er mit barns reaktion helt unormal? Er det fordi jeg er en dårlig forælder? De går selv med det, og der er så meget selvstigma.

Forskningsprojektet er et forsøg, som evaluerer familiebaserede interventioner for børn i familier, hvor en forælder har en psykisk sygdom. Alle familier får tildelt en fast kontaktperson, og alt efter familiernes egne formulerede behov tilbydes familiebaseret psykoedukation, forældre støtte, grupper, rådgivning om økonomi med mere.

Forældre støtten sker blandt andet gennem Tripel P-forældreprogrammet, som Sidsel Ingversen har undervist kontaktpersonerne i.

– Det er – på den gode måde – forældrene, der gør arbejdet i forløbet. Programmet kræver noget af dem. Forældrene vælger de strategier, som de har lyst til at afprøve, for eksempel at anerkende deres barn, bruge logiske konsekvenser og holde familiemøder. Ved hver session udvælger forældrene, hvad de vil arbejde på, og det følges op med fokus på, hvad der er gået godt.

Bindeled til forskere

Sidsel Ingversen har brugt to år på at udvikle manualer, indsatser,

evaluere og inddrage erfaringer fra tidligere projekter, ligesom hun har haft pilotprojekter med en håndfuld familier.

– Det er fedt at få det til at leve ude hos familierne, og man kan være kreativ på en anden måde sammen med dem. Afsættet er hele tiden deres behov og motivation, ikke lovgivningsmæssige mål og rammer. Indsatsen giver en form for lethed i familierne, fordi de får hjælp til at håndtere det, der er svært at tale om, når en af dem har en psykisk sygdom.

Sidsel Ingversen er også bindeled til de forskere, der skal måle, om indsatsen faktisk virker i forhold til at forebygge psykisk sygdom hos børnene.

– Det er svært at måle forebyggelse, og målet er jo også at forebygge psykisk sygdom. Derfor vil forskerne rigtig gerne være med til at følge familierne. Min drøm er, at der automatisk tænkes inddragelse af familien, når man får en patient i psykiatrien, der har børn. For jeg kan se, at det hjælper. ♦

←
 – Forældrene kan altid ringe til deres kontaktperson og få hjælp til at håndtere følelser eller bump i hverdagen – før bekymringerne går i selvsving, forklarer Sidsel Ingversen.

Sådan får du psykisk sår

Socialrådgivere sidder ofte i krydspres mellem at skulle hjælpe de psykisk sårbare, samtidig med at der skal stilles krav inden for systemets rammer. Guiden giver dig gode råd og redskaber til at navigere i de svære samtaler.

Redigeret af Susan Paulsen

2 lytteteknikker

Et af de vigtigste principper i samtalen med psykisk sårbare er at få vedkommende til at føle sig hørt og mødt. Det gør du først og fremmest ved at sætte nogle ord på det, der er vigtigt for borgeren. Det kan du blandt andet gøre ved at bruge to lytteteknikker: Spejling og anerkendelse.

LYTTETEKNIK 1

Spejling

Spejling er en lytteteknik, hvor du neutralt og uden at vurdere eller fortolke gentager det, den psykisk sårbare siger med sine egne ord. Spejlingen kan både gå på helt konkrete sætninger eller som en form for resumé af det, den anden har sagt.

Du kan indlede en spejling på flere måder. For eksempel: *"Ja, så du... (føler dig stresset / sover dårligt / er bange for at...)"*

"Okay, så du..."

"Jeg kan forstå på dig, at..."

"Hvis jeg har forstået det rigtigt, så..."

Kan spejling misforstås?

Hvis du er bekymret for, at spejlingen kan opleves som en form for medhold, hvis borgeren ønsker noget, som ikke kan lade sig gøre – for eksempel en førtidspension – kan du bruge ord som: Oplever, føler, tænker og mener.

Ved at sige: *"Ja, så du tænker, at du vil have en førtidspension på grund af dine stærke rygsmerter?"*, respekterer du personens standpunkt, uden at du nødvendigvis giver ret eller medhold.

LYTTETEKNIK 2

Anerkendelse

Anerkendelse er en lytteteknik, hvor du anerkender, hvad du kan, ud fra den sårbares perspektiv. Når du anerkender, lever du dig ind i den andens situation og kommer med et bud på, hvordan det må være. Det er vigtigt, at du formulerer dit bud som en hypotese eller et spørgsmål, så du ikke trækker din fortolkning ned over den sårbare.

Du kan vise anerkendelse ved at bruge sætninger som:

"Ud fra det du beskriver, kan jeg forestille mig, det må være svært at (...). Er det sådan, du har det?"

"Nu har jeg jo ikke selv været i situationen, men jeg kan forestille mig, at du måske sidder med følelsen af (...). Er det sådan du har det?"

"Ud fra hvad andre i din situation har fortalt mig, ved jeg, at noget af det, der kan være svært, er (...). Kan du genkende det?"

Hvis den sårbare svarer bekræftende på dit spørgsmål, har du fået vedkommende til at føle sig hørt og mødt – og måske har du også hjulpet med at sætte nogle ord på noget svært. Hvis den sårbare svarer nej, vil vedkommende højst sandsynligt begynde at uddybe og forklare, så du bedre forstår.

Kan anerkendelse blive for meget?

For nogle psykisk sårbare kan (for megen) anerkendelse i nogle tilfælde forstærke personens følelser i stedet for at berolige dem. Hvis du fornemmer, at det er tilfældet, kan du skifte til primært at bruge spejling til at få vedkommende til at føle sig hørt og mødt.

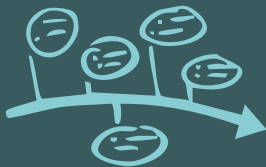
bare til at føle sig hørt

Visuelle redskaber giver overblik

Psykisk sårbare er ofte udfordret på deres kognitive funktioner. Det betyder, at de kan have svært ved at koncentrere sig, huske, lære nyt og bevare overblikket. Derfor kan det være en god idé at understøtte det, I taler om, med noget visuelt, som kan være lettere at huske og forstå end ord. Og når I har noget fælles at se på, tager det presset af øjenkontakten for den sårbare.

Ting, der er gode at tegne:

En tidslinje, der beskriver forløbet, giver overblik.

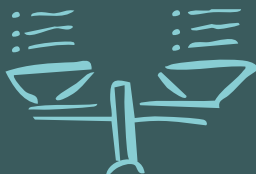
Et diagram over hjælpemuligheder eller udfordringer.

Et ugeskema, som skaber struktur.

En plus-minus-liste over fordele og ulemper, når der skal træffes et valg.

En vægtskål med henholdsvis stressfaktorer og ressourcer.

Brug 'samtidig' i stedet for 'men'

Dit ordvalg kan have stor psykologisk betydning for, hvordan personen hører det, du siger. Prøv at sammenligne den samme sætning, hvor 'samtidig' er skiftet ud med 'men'.

"Jeg kan forstå på dig, at du tænker, at en førtidspension er den eneste mulighed på grund af dine smerter. Men udredningen og de lægelige papirer viser, at du stadig har en resterende arbejdsevne og derfor er førtidspension ikke en mulighed."

"Jeg kan forstå på dig, at du tænker, at en førtidspension er den eneste mulighed på grund af dine smerter. Samtidig viser udredningen og de lægelige papirer, at du stadig har en resterende arbejdsevne og derfor er førtidspension ikke en mulighed."

Hvis du sætter et 'men' ind, svarer det for modtageren til, at du sletter anerkendelsen. Hvis du siger 'samtidig' i stedet for 'men', giver du plads til personens oplevelse samtidig med, at du holder fast i rammerne og kravet.

Alternative formuleringer til 'samtidig' kan være: 'Når det er sagt...' eller 'på samme tid...'

Gode råd til mødet

For mange psykisk sårbare er samtaler i systemet angstprovokerende.

Det er endnu sværere for dem at være i samtalen, hvis de ikke er klar over, hvad formålet er, hvad der forventes af dem, og hvor længe samtalen varer.

- Maksimum 3 punkter på dagsordenen – start med det, der er vigtigst for borgeren.
- Skab struktur og overblik – opsummer for hvert punkt.
- Brug gerne noget visuelt.
- Tag presset af øjenkontakten.
- Giv borgeren dagsorden med opsummering og/eller tegning med hjem.

Se en samtale med en borger på birgittewarn.dk/samtalehjulet

Kilde: "Guide til samtalen med psykisk sårbare – konkrete redskaber til dig, der skal støtte og stille krav" af Birgitte Wærn, Forlag Wærn Kompetenceudvikling.

BALANCEN MELLEM KONTAKT OG KONTRAKT ER AFGØRENDE

Uklarhed kan øge angst og usikkerhed hos den psykisk sårbare, og derfor er det vigtigt at kommunikere tydeligt og støttende – og det er lettere, når man har nogle konkrete redskaber med sig i værktøjskassen, siger Birgitte Wärn, som underviser og giver supervision til socialrådgivere om samtalen med psykisk sårbare.

Af Susan Paulsen

DER BLIVER SKREVET meget om, at mange mistrives, og en hel del om de enkelte lidelser, men der bliver ifølge Birgitte Wärn ikke skrevet så meget om, hvordan man som socialrådgiver kan håndtere selve samtalen med den psykisk sårbare.

Det er baggrunden for, at Birgitte Wärn har skrevet "Guide til Samtalen med psykisk sårbare", hvor hun gennemgår konkrete redskaber til de 10 typiske udfordringer i samtalen – som for eksempel borgernes fastlåste selvbillende, manglende motivation og kognitive udfordringer.

– Der er masser af teori om coaching og motiverende samtaler, men det er min erfaring, at socialrådgivere mangler konkrete redskaber til de udfordringer, de står i. Og da er min tilgang at vende tingene på hovedet. Så i stedet for at tage udgangspunkt i teorierne, som underbygger redskaberne, tager jeg udgangspunkt i borgernes udfordringer og giver socialrådgiverne nogle konkrete redskaber, som er koblet på deres virkelighed.

Hun fremhæver, at socialrådgivere ofte arbejder i et krydsfelt mellem at skulle hjælpe psykisk sårbare borgere samtidig med, at de inden for systemets rammer skal stille krav til borgeren.

– Jeg har selv arbejdet inden for beskæftigelsesområdet i en årrække, hvor jeg på egen krop oplevede dilemmaet, når man både skal støtte og stille krav. Nøglen ligger i balancen mellem 'god kontakt' og 'klar kontrakt'. Det handler om at få den sårbare til at føle sig hørt og inddraget i samarbejdet, og samtidig være tydelig om rammerne. Det kræver, at man har

en klar dagsorden og struktur for mødet og løbende vurderer, om samtalen har behov for mere kontakt eller mere kontrakt. Uklarhed kan skabe angst, så balancen mellem kontakt og kontrakt er afgørende, pointerer Birgitte Wärn.

To sider af samme sag

Birgitte Wärn vurderer på baggrund af sin erfaring som underviser og supervisor af tusindvis af socialrådgivere gennem de seneste 20 år, at den største udfordring i samtalen med den psykisk sårbare er at håndtere og rumme frygten – både rådgiverens egen frygt for at stille krav og den sårbares frygt for ikke at kunne honorere dem.

Man kan faktisk forværre den psykisk sårbares situation ved ikke at stille krav.

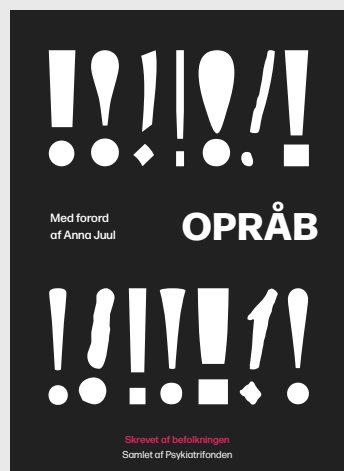
– Det er et helt klassisk dilemma, som dukker op for alle myndighedsrådgivere i forskellige situationer. Når man oplever, at det at stille krav er noget 'man gør' imod den sårbare, er det vigtigt at huske sig selv på, at man faktisk kan forværre den psykisk sårbares situation ved ikke at stille krav. Så krav og støtte vil ofte være to sider af samme sag. Og dermed ikke sagt, at det gælder alle borgere. Selvfølgelig er der nogle borgere, som er så dårlige, at de i en periode ikke kan håndtere krav uden at få det værre. ♦

CV

Birgitte Wärn er cand.mag. i dansk og psykologi med efteruddannelse i coaching og supervision. Hun er indehaver af Wärn Kompetenceudvikling med speciale i samtalen som professionelt redskab for rådgivere. Hun har selv arbejdet som rådgiver indenfor beskæftigelsesindsatsen. "Guide til samtalen med psykisk sårbare" kan købes i boghandelen.

Læs mere på birgittewarn.dk

30.000 mennesker råber op om psykiatrien

Opråb
af befolkningen.
Udgivet af Psykiatrifonden,
kan læses på
psykiatrifonden.dk

Under sloganet "Råb op" har Psykiatrifonden indsamlet 55.000 underskrifter. 30.000 mennesker valgte at skrive en personlig kommentar. Opråbene er blevet til en bog om livet med og tæt på psykisk sygdom og om psykiatrien i dag.

I forordet skriver Anna Juul, som er bestyrelsesmedlem i Psykiatrifonden og selv lever med psykisk sygdom, at det, der var hårdest ved at læse blot en brøkdel af de

mange tekster, var fraværet af håb – som hun desværre også selv kender til.

Som hun skriver: "Når man ikke møder "en voksen" i 16 timer, fordi de har travlt med de mere udadreagerende patienter, bliver man aldrig den samme. Når man har haft lyst til at dø, fordi det virkede mere tiltrækkende end at være i live, bliver man aldrig den samme. Når man føler, at man har spildt sin ungdom, bliver man aldrig den samme."

”

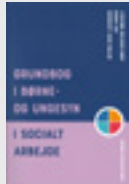
Når man ikke møder "en voksen" i 16 timer, fordi de har travlt med de mere udadreagerende patienter, bliver man aldrig den samme.

Manifest

Gid min chef var høvding
af Christian Groes og
Dennis Nørmark
Gyldendal,
242 sider, 300 kr.

Fagbog

Grundbog i børne- og ungesyn i socialt arbejde
af Betina Skov
Jacobsen, Mie Engen,
Anne-Kirstine Mølholt
Hans Reitzels Forlag
175 sider, 250 kr.

Fortælling

af Yuval Noah
Harari
500 sider, 350 kr.
Lindhardt og Ringhof

Fagbog

Psykisk sårbarhed og rusmidler - sammenhæng og perspektiver
af Birgitte Thylstrup,
Morten Hesse m.fl.
(Red.) Aarhus
Universitetsforlag
239 sider, 200 kr.

Sød og succesfuld

Bogen er ifølge forfatterne både et manifest og en manual, hvor de efterlyser flere ydmyge ledere: "I modsætning til myten om den hårde og brutale leder, der nok er barsk, men til gengæld skaber succes, viser høvdingene, at der absolut ingen modsætning er imellem at være en human, omsorgsfuld og fællesskabsorienteret leder og at gøre det godt. Der er ingen modsætning mellem sød og succesfuld".

Få øje på dit børnesyn

Bogen præsenterer de forskellige børne- og ungesyn i socialt arbejde, deres teoretiske ophav, sammenhænge med det samfund, vi lever i, og deres praktiske konsekvenser for børn og unge. Derudover har forfatterne udviklet et refleksionsredskab, der kan være en hjælp til at få øje på forskellige børne- og ungesyn i teori og praksis. Bogen henvender sig til socialrådgiverstuderende og fagprofessionelle.

Informationsrevolution

Vi befinder os midt i en informationsrevolution, hvor kunstig intelligens er i gang med at forandre vores verden på måder, vi ikke har oplevet før. Den er med til at skabe en helt ny form for informationsnetværk, hvor vi overfører magt fra mennesker til algoritmer med risiko for at underminere demokratiet. I bogen analyseres forholdet mellem information og sandhed, bureaukrati og mytologi, visdom og magt.

Spændingsfelt

10 bidrag stiller skarpt på spændingsfeltet mellem psykisk sårbarhed og rusmiddelbrug og nuancerer mange af de sammenhænge, der træder frem i både forskning og praksis. Bogens tre temaer sigter mod bedre at forstå udfordringerne: Årsager til udvikling af sårbarhed. Håndtering af sårbarhed uden for behandlingssystemet. Hjælpesystemers udfordringer og muligheder. Bogen er 9. bind i serien 'Samfund og rusmidler'.

"Der er en tendens til, at de unges handlekraft bliver usynlig"

Der er unge, som mistrives, men en ny rapport kigger på alt det, som unge gør for faktisk at forsøge at trives. Professor Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning (CeFU) er blandt bidragsyderne til rapporten.

Af Mette Mørk

Noemi Katznelson

Professor, centerleder og forskningsleder på Center for Ungdomsforskning.

Rapporten "Levbare ungdomsliv: Om unges bestræbelser på at trives" kan hentes på Cefu.dk

I kalder jeres undersøgelse for lidt usædvanlig. Hvorfor?

Datamaterialet er usædvanligt, for CeFU har selv interviewet 38 unge, men derudover har DR P3 filmet 299 interviewpersoner, som de har mødt til festivaler, traktor-træk, LAN-parties osv. Samtidig trækker vi de unge frem: Hvad gør de selv for at trives? Vi placerer dem ofte i to kategorier som dem, der trives, og dem, der ikke trives. I rapporten gør vi op med den kategorisering. De unge er ikke bare passivt i den ene eller den anden kategori. Der er også meget ind og ud af trivsel og mistrivsel – og en masse midt i mellem.

Hvorfor fremhæver I, at mange unge er fulde af handlekraft i forsøget på at trives og i arbejdet med at håndtere de forventninger, muligheder, udfordringer og vilkår, som de møder i deres liv?

Fordi der kan blive en tendens til, at de unges handlekraft bliver usynlig i debatten om trivsel. De unge kan i det hele taget nemt blive usynlige og bare optræde som tal i statistikker. Det handler ikke om, at mistrivsel ikke findes, for det gør den, og det skal vi tage alvorligt. Men den fremherskende enten/eller-snak i offentligheden usynliggør alt det, de unge faktisk gør for at komme til at trives. Der er ingen grund til generelt at tale om de unge som ofre.

I introducerer netop begrebet "trivselsbestræbelser". Hvad dækker det over?

Det gør trivsel til en tilstand. Noget, man hele tiden arbejder og "møffer" med. De unge forsøger at få deres liv til at fungere. Der er temaer i bestræbelserne, der går igen.

Vi peger på syv kategorier, blandt andet at trække sig for at opnå ro, at have nuet som et fristed eller at fortabe sig i fællesskaber.

Hvad kan socialrådgivere bruge jeres undersøgelse til?

Der er et vigtigt stykke arbejde i at forstå forskydningerne i kulturen hos de unge: Det, der kan ligne sårbarhed, kan også være en styrke, og øget sårbarhed og sensitivitet er ikke nødvendigvis det samme som udsathed.

Og så har rigtige mange unge hele tiden et stykke balancearbejde i gang: 'Hvad kan jeg, og hvad kan jeg ikke'? Og balancearbejdet er blevet meget mere kompliceret for de unge, fordi det sociale og det relationelle er sat op i tempo, og det faglige og det skolemæssige er også intensiveret.

Det betyder ikke, at man skal undlade at stille krav, men der ligger en opgave for socialrådgiverne i at finde ud af, hvordan man stiller krav, der kan passe ind i balancearbejdet. ♦

BØRNS
VILKÅR

RING 116 000

HOTLINE FOR FORSVUNDNE BØRN

Er du bekymret for et barn,
der er forsvundet, stukket af,
bortført eller i fare for det?

Ring 116 000. Vi tilbyder børne-
og socialfaglig rådgivning hele
døgnet, året rundt.

LÆS MERE PÅ
WWW.116000.DK

Kollektive ungebudgetter

Unge skaber deres egen vej til job og uddannelse

Hvad sker der, når udsatte unge - de såkaldte 'aktivitetsparate' får adgang til et fællesskab og en pose penge og bliver spurgt om, hvad de drømmer om og brænder for? Det er Randers og Herning kommuner ved at udforske i projektet 'Fællesskabsbudgetter'. To socialrådgivere, som fungerer som mentor og coach, fortæller om deres arbejde med de unge, hvor de fleste er rykket tættere på job og uddannelse.

Af Dorthe Kirkgaard Nielsen
Illustration: Morten Voigt

Et kørekort. En computer. Et motionsforløb. Psykologtimer. En telefon. Et neglekursus. En el-cykel. En vinterjakke. En rejse til London.

Det er blot nogle af de vidt forskellige ting, som de 80 aktivitetsparate unge i Randers og Herning kommuner har brugt deres 15.000 kroner til i projektet 'Fællesskabsbudgetter'.

Et etårigt projekt, der med en kombination af kollektivt styrede ungebudgetter og oplevelsesforløb, der giver de unge både et indblik i vidt forskellige jobmuligheder og nye relationer, forsøger at bringe unge aktivitetsparate tættere på job eller uddannelse. Potentialet for succes er langt større, hvis det sker inden for rammen af et fællesskab, og derfor foregår alt i rammen af et forpligtende fællesskab.

Små beløb skaber store forandringer

Med kollektivt borgerstyrede budgetter får de unge mulighed for at bruge et beløb på 'det', som de selv finder nødvendigt og meningsfuldt for, at de kan komme tættere på en uddannelse eller et job.

De unge skal i grupper så at sige skabe deres eget beskæftigelsesprojekt ud fra deres ønsker og behov. Eneste kriterie er, at de kan argumentere for, at pengene bringer dem nærmere uddannelse eller job - på kort eller lang sigt.

Både kørekort og computer har hjulpet til direkte adgang til henholdsvis job eller uddannelse, mange af de øvrige ting er mere et skridt på vejen.

- 15.000 kroner lyder ikke af meget, men det gør en kæmpe forskel, hvis det bruges produktivt, siger Maria Sparrewath, socialrådgiver i Ungdommens Uddannelseshus under Jobcenter Randers - og en af to medarbejdere i Randers Kommune, der har været koblet på projektet.

For det koster hurtigt på den anden side af 5.000-10.000 kroner at etablere sig på en uddannelse med bøger, computer og smartphone, så du kan se, hvilket lokale du skal være i. Flere af de unge i projektet har også brugt penge på behandling af psykiske eller fysiske sygdomme; psykolog eller fysioterapeut - noget, de normalt ikke kan få økonomisk støtte til.

Bag om historien

Cirka 43.000 unge mellem 15 og 24 år står uden uddannelse eller job – hvert år bliver 6,4 procent af alle i en ungdomsårgang en del af denne gruppe.

Projektet 'Fællesskabsbudgetter' tager således livtag med et af velfærdssamfundets komplekse og 'vilde' problemer, når de med kollektive borgerstyrede ungebudgetter giver unge 'aktivitetsparate' adgang til et fællesskab og en pose penge, som de selv kan beslutte, hvad de vil bruge til – bare det rykker dem tættere på job og uddannelse. Projektet er et samarbejde mellem Socialt Udviklingscenter SUS, Herning Kommune, Randers Kommune, Aarhus Universitet og Poul Due Jensens Fond.

→ – Andre har brugt penge på en vinterfrakke, så de ikke bliver hjemme fra praktik eller uddannelse og ignorerer verden, fordi det er koldt, fortæller hun.

Penge signalerer tillid

Line Skaaning, socialrådgiver i Ungevejledningen i Herning Kommune – og en ud af to medarbejdere på projektet i Herning – er enig. De 15.000 kroner gør en reel forskel.

– Pengene giver de unge mulighed for at tænke bredt, og samtidig signalerer pengene tillid. Vi tror på, at du selv kan forvalte dit liv, og vi lægger ansvaret ud til dig. Det er gennemgående i projektet, at de unge oplever at blive troet på, og det er pengene en del af, siger hun.

I Herning har fire af deltagerne her i 2024 fået OK til at bruge nogle af deres penge på at rejse fire dage til London, og i 2023 fik en af deltagerne ja til at bruge de fleste af pengene på en interrailtur til syv europæiske storbyer.

– Umiddelbart kan man tænke, at en rejse ligger lige på grænsen, men det aktivt at beslutte sig for at gennemføre en rejse og skulle koordinere, planlægge og rent faktisk komme afsted, er også en rejse mod job eller uddannelse, mener Line Skaaning.

Hun fortæller om pigen, der i projektforsløbet i 2023 fik ja til interrailturen. Hun havde været i Ungevejledningen i syv år uden store fremskridt.

– Hun har nogle psykiske udfordringer, men efter rejsen begyndte hun i praktik i et supermarked. Siden har hun øget antal timer, og nu håber hun på flexjob, fortæller hun.

Mentor og coach

Både Line Skaaning og Maria Sparrewath arbejder begge som myndighedssocialrådgivere, men i 'Fællesskabsbudgetter' agerer de mere mentor, coach og ikke mindst facilitator for de unge. Projektet er en håndholdt indsats med mere tid og langt mere kontakt og nærvær.

Målgruppen i begge kommuner har været de unge, som til trods for mange forskellige tilbud og muligheder stadig ikke lykkes med at komme i job eller uddannelse.

Begge steder har målgruppen været unge aktivitetsparate. I Herning i alderen 18-25 år. I Randers 18-30 år og primært unge i alderen +25 år.

Mange af de unge har en række udfordringer ud over ledighed

– blandt andet psykiske udfordringer, hvilket gør det endnu sværere for dem at finde fodfæste på

arbejdsmarkedet gennem de eksisterende tilbud og indsatser.

Ofte står de også uden et bredt og velfungerende netværk af familie og venner, men de har lige som alle andre brug for forbindelser til andre unge og til voksne forbilleder og ressourcepersoner, så de har nogle at spejle sig i. Netop derfor er fællesskabet omdrejningspunktet for det etårige forløb.

Samspil og nærvær

I både Randers og Herning har de kørt projektet ad to omgange – et i 2023 og nu er de i gang med anden omgang fra 1. januar 2024 og året ud. I gennemsnit har hver kommune haft 20 deltagere igennem projektet pr. år.

– Det, at projektet strækker sig over et år, er vigtigt, fordi det giver de unge noget struktur og genkendelighed, og de oplever, at selv om de måske har nedeperioder i løbet af projektet, så gennemfører de alligevel, siger Line Skaaning.

Maria Sparrewath fremhæver fællesskabet i projektet.

– Fællesskabstankegangen er den store forskel. Det, at de unge er samlet med den samme gruppe mennesker i et helt år, skaber tillid, tryghed og samspil. Samtidig er jokeren i projektet, at de unge ikke skal vente 14 dage på næste samtale. Her mødes de og vi to gange om ugen, og det skaber et helt andet nærvær, pointerer Maria Sparrewath.

Oplevelsesfasen giver indblik

Hele ideen med projektet er, at de unge selv skal finde vej til uddannelse og job. Projektet er skruet sammen af fire faser.

Først en introfase, hvor deltagerne lærer hinanden at kende, bliver trygge og bygger et fællesskab med hinanden op. Her er både individuelle samtaler, hyggeligt samvær med bowling og andre sociale ting, forskellige øvelser samt oplæg om både konfliktoptrapning og konfliktnedtrapning.

Derefter følger oplevelsesfasen, hvor de unge møder personer fra lokale virksomheder, organisationer og uddannelsesinstitutioner – som inspiration til hvilke veje i livet, man kan gå.

– Besøgene tager udgangspunkt i de unges ønsker, og hvad de godt kunne tænke sig at vide mere om, fortæller Line Skaaning.

I Herning har det ført til alt fra besøg af en bedemand, besøg hos en blomsterbinder, oplæg fra en pædagog, der har arbejdet på opholdssteder og i fængsler til besøg på Herning Tekstilmuseum, fortællinger om fire forskellige er-

DE UNGE:

Sådan har projektet gjort en forskel for os

”

Jeg er startet på uddannelse, og jeg elsker det. Jeg tror, jeg generelt har fået et mere positivt livssyn, og jeg tror mere på mig selv. Og så er jeg blevet bedre til at håndtere min angst.

”

Jeg har opnået rutiner og en mere normal hverdag, takket være faste mødetider. Jeg har lært at gå i seng i ordentlig tid og forberede mig dagen før. Jeg har endda søgt ind på en uddannelse.

”

Jeg var virkelig glad for virksomhedsbesøgene, og det var godt, at dem, der fortalte, også snakkede om deres egen historie. At man godt kan blive til noget, selv om man ikke får en uddannelse.

”

Det har overrasket mig, at flere af de firmaer, vi har besøgt, ikke er startet på ”normal” vis. Der var fx én, som var startet af en autist med kriminel baggrund. Så tænker man, at man også selv kan, også selvom man ikke kommer fra noget, der er helt almindeligt.

”

Og så har vi prøvet noget, vi normalt ikke får mulighed for; at skulle lave en event, besøge en bedemand, snakke med en sexolog. Så jeg har fået nogle idéer her og der. Det har været fedt.

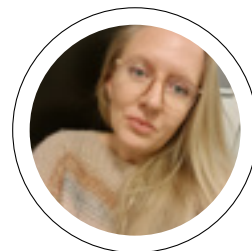
”

Det har hjulpet meget, at der har været folk fra virksomheder forbi vores møder. Det er blandt andet gennem én af de virksomheder, at jeg er kommet i praktik, da jeg fik et godt indtryk af dem.

Kilde: Intern midtvejsevaluering projekt 'Fællesskabsbudgetter'

”

Så fællesskabet kan virkelig noget, men det kræver, at de unge er massivt bakket op af dygtige, kompetente medarbejdere

Maria Sparrewath, socialrådgiver i Ungdommens Uddannelseshus under Jobcenter Randers

hvervsuddannelser, og at nogle af deltagerne har været ude at arbejde som dyrepasser for en dag i den lokale dyrepark. Helt generelt har virksomhederne været åbne og inviteret ind, når de er blevet kontaktet.

I Randers har nogle af de unge været ude hos en forfatter, alle har hørt oplæg fra samtlige ansatte i Radio ABC, været på besøg hos it-genbrugsfirmaet El Recycling, og de unge har hørt om både optometrists-uddannelsen, treårig hf som onlineuddannelse, elektrikers-uddannelsen og flere it-uddannelser.

”Oplevelsesværter” og netværk

Projektet opererer med begrebet ’oplevelsesværter’, og egentlig var det tanken, at borgere – for eksempel håndværkere, pædagoger, foreningsledere eller kunstnere – i lokalområdet skulle tage en ung med på arbejde, så de unge på den måde fik både indblik i mange forskellige jobmuligheder, men også nye relationer, der på sigt kunne føre til job.

Såvel Maria Sparrewath som Line Skaaning har været involveret i at skaffe oplevelsesværter og netværk til de unge.

– Det med at skabe nye relationer, som de unge gentagende gange kan komme ud til, er vi ikke lykkedes med. For eksempel bider håndværkerne ikke på. De er meget interesseret i at få praktikanter, som de kan sætte til et stykke arbejde, men ikke netværksarbejde, fortæller Maria Sparrewath.

Line Skaaning mener også, det har været svært at skaffe oplevelsesværter. Tanken var, at de unge skulle have gennemgående oplevelsesværter, hvor de måske først var et par dage i praktik, så ud igen senere til kaffemøder og løbende netværk.

– Det er vi slet ikke lykkedes med. Både fordi initiativet i den her målgruppe er så lille, og de har svært ved at tage kontakt og holde netværk ved lige. Samti-

→ dig har interessen for det tættere netværk heller ikke været stort blandt virksomheder og organisationer, siger Line Skaaning.

Projektfasen udfordrer

Efter oplevelsesfasen kommer en projektfase, hvor de unge får undervisning i projektarbejde og bliver kastet ud i projektarbejde i praksis. For det at skulle arbejde sammen i en gruppe med en pose penge, man skal blive enige om, hvordan bruges bedst, kræver, at man også lærer og får kompetencer til at forstå mekanismerne og have redskaberne til at gå fra idé til handling.

Undervisningen er i høj grad varetaget af SUS – Socialt Udviklingscenter, og ifølge Maria Sparreth har netop projektfasen været den absolut sværeste. Fordi det minder om undervisning, som mange af deltagerne tidligere i livet har slået sig gevaldigt på, og fordi nogle af projekterne bliver for abstrakte.

I projektfasen arbejder de unge med både fiktive projekter om at holde en 20-års fødselsdag, men også at arrangere en sommerfest for alle deltagere, som rent faktisk er blevet ført ud i livet.

Værdien af fællesskab

Med læringen, refleksioner og erfaringer i ryggen fra de første tre faser tager de unge så hul på den egentlige udfordring: At planlægge, hvad de skal bruge pengene til. Den sidste del af projektet er nemlig budgetfasen, hvor de i grupper skal tænke over, hvad de vil, når de ikke længere er en del af 'Fællesskabsbudgetter'. Og finde ud af, hvad de tænker pengene skal gå til, som kan rykke dem tættere på job eller uddannelse.

Ligesom under alle de øvrige faser er de unge placeret i grupper. Oprindeligt i grupper af fire – med i alt 60.000 kroner – 15.000 kroner til hver. I 2024 arbejder begge kommuner dog med større grupper, fordi nogle falder fra, andre måske er lidt ustabile i deres fremmøde, og der i større grupper altid vil være nogle, som de unge kan sparre med, støtte og inspirere.

Netop værdien af fællesskabet blandt de unge har overrasket.

– Som socialrådgivere ved vi jo godt, hvad fællesskabet kan, men vi kan godt komme til at glemme det. Her ser vi resultatet lige for øjnene af os, siger Line Skaaning.

Hun fortæller om den unge deltager, der har utroligt vanskeligt ved at komme op om morgenen. En anden på holdet bor tæt på, og med Line Skaaning som facilitator fandt de to unge ud af, at den anden deltager lige kunne komme forbi og vække ham.

DE UNGE:

Sådan har projektet gjort en forskel for os

”

Jeg har mest siddet derhjemme og kigget på SoMe, hvor alle klarer sig så godt. Jeg har følt mig meget bagud, så det var rart at møde nogen som mig, så jeg ikke følte mig så mærkelig, og få troen på, at jeg også kan blive til noget”.

”

Jeg har fået rigtig meget ud af at møde andre mennesker, som mig selv. Det har gjort, at jeg har kunnet finde inspiration hos de andre. Det har hjulpet at høre, hvad de andre gerne vil i livet.

”

Medarbejderne har været en stor hjælp. De har blandt andet hjulpet med at finde en mentor til, når jeg muligvis starter på uddannelse. De har også givet mig redskaber til at lære at håndtere mine katastrofetanker om, at det hele bliver besværligt og krævende.

”

Medarbejderne har skabt en atmosfære, hvor jeg har følt mig normal og set, og jeg har haft tillid til, at de ønsker det bedste for mig. Jeg har altid haft mulighed for at kontakte dem og har altid følt mig støttet.

”

Medarbejderne har været tilgængelige og hjælpsomme på alle tidspunkter. De har været med til at besvare mine spørgsmål og har været gode til at støtte mig i processen. For eksempel har de hjulpet mig med at starte op på kørekort.

Kilde: Intern midtvejsvurdering projekt 'Fællesskabsbudgetter'

– De unge har hjulpet hinanden med at komme afsted til projektmøderne, til oplevelser og er endda taget med til tandlæge, fortæller hun.

En af de andre deltagere har også svært ved at komme op om morgenen, men alligevel ønsker han at blive mekaniker. Det giver nogle hovedbrud, for som mekaniker skal man møde tidligt.

– Her spørger en af de andre, hvorfor han vil være mekaniker, hvis han har så svært ved at komme tidligt op om morgenen. For der er jo også brug for, at nogle arbejder om natten. Det fik ham på andre tanker, så lige nu er han i gang med at finde lønnet arbejde ved noget pakkepost, hvor han kan arbejde aften og nat, fortæller hun.

Støtte med telefonopkald og sms

I løbet af projektet er gruppemøderne helt essentielle, og grupperne skifter tre gange gennem forløbet. For at sikre, at gruppedynamikkerne fungerer, har de i Randers gjort et stort arbejde i den indledende fase med at spørge ind til udfordringer og forcer, styrker og svagheder hos de enkelte deltagere i forhold til netop gruppearbejde.

I Herning genbesøger de ved hvert gruppeskift emner som konflikthåndtering, konfliktnedtrapning og hvordan man samarbejder i en gruppe.

Det kræver en stor indsats fra medarbejderne at få grupperne og fællesskabet til at fungere. For hvad vil det overhovedet sige at være del af en gruppe, og hvordan fungerer samspillet egentlig?

– Det er rigtig svært for de unge, og der bliver lynhurtigt helt stille i gruppearbejdet, hvis ikke vi guider og faciliterer dem. Vi professionelle bruger meget tid og energi, når der etableres hold, og selv i ellefte måned støtter vi stadig nogle i projektet med en håndholdt indsats, fordi de føler, at der er lang vej ind i fællesskabet, siger Maria Sparrewath.

Mange af deltagerne i Randers har før opstart haft pædagogiske mentorer tilknyttet som en slags optakt til projektet.

Flere af de unge har social angst, kan hurtigt sidde med en følelse af, at de ikke forstår opgaven, at de ikke er nået så langt med opgaven personligt. Samtidig har mange skrantende fysisk og psykisk helbred, så er de syge en dag, kan det være svært at komme til næste gruppemøde.

– Så vi støtter dem kontinuerligt med telefonopkald, sms, opsøger dem på deres adresse, mødes og går en tur. Så fællesskabet kan virkelig noget, men det kræver, at de unge er massivt bakket op af dygtige, kompetente medarbejdere, pointerer Maria Sparrewath.

Når de unge har lavt selvværd, kognitive eller psykiske udfordringer og generelt mangler livsmestring, bliver det vanskeligt at lave store ryk.

Line Skaaning, socialrådgiver i Ungevejledningen i Herning Kommune

Begge er meget begejstrede for projektet, fordi det giver de unge et boost, en hånd i ryggen, og de unge bliver løftet.

– De unge føler sig mødt, spurgt og taget vare på, men de får også lyst til at tage ansvar for deres egen retning i livet. For mig som socialrådgiver giver projektet mulighed, tid og plads til, at jeg kan få både det socialfaglige og anerkendende i spil, siger Maria Sparrewath.

Faglighed i spil

Størstedelen af deltagerne er rykket tættere på job og uddannelse. Enkelte er helt ude af systemet og i gang med uddannelse eller job. Andre er i gang med praktik, har landet aftaler via socialt frikort, tager lønnede timer eller er kommet i målgruppen for anden afklaring. For nogle af deltagerne er der taget små skridt mod at blive mere klar.

– For nogle er vejen længere. Når de unge har lavt selvværd, kognitive eller psykiske udfordringer og generelt mangler livsmestring, bliver det vanskeligt at lave store ryk, fortæller Line Skaaning.

Ifølge hende har fællesskabet i projektet været den mest afgørende faktor for at rykke de unge tættere på uddannelse eller job.

Ud over fællesskabet peger Maria Sparrewath på de mange bække små, mere ansigt til ansigt-snak med de enkelte unge, mere engagement fra erhvervslivet og den nysgerrige tilgang til de unge internt i kommunen.

– Ofte er vi så optaget af proceskrav, at vi er fuldstændig uinteresserede i, om vi laver et godt stykke socialfagligt arbejde. Her er vi trukket ud af proceskrav, og der er rum for at sætte vores faglighed i spil og give plads til de unges drømme og ønsker og være interesseret i de unges styrker og svagheder, pointerer hun.

Penge motiverer de unge, men fællesskabet er vigtigere

– Stort set alle de unge peger på fællesskabet som det vigtigste, men pengene er for mange en motivation til at være med, fortæller Malene Steiniche Kjær, chefkonsulent hos Socialt Udviklingscenter. Ud fra de foreløbige erfaringer med kollektive ungebudgetter håber hun, at projektet kan inspirere til mere fællesskabsorienterede og ungestyrede beskæftigelsesindsatser.

Af Dorthe Kirkgaard Nielsen
Illustration: Morten Voigt

"EFTER JEG ER STARTET i 'Fællesskabsbudgetter' er alt blevet lettere, og jeg har fundet viljen til at komme afsted og ud ad døren. Jeg har fået overskud og en ny motivation til at tage aktivt del i livet. Mest af alt har jeg fundet en grund til at stå op om morgenen, da jeg har fået nogle fantastiske venner."

Sådan lyder det fra en af de 80 deltagere i projekt 'Fællesskabsbudgetter'. Udsagnet understøtter, hvad en intern midtvejsevaluering fra SUS – Socialt Udviklingscenter – peger på: At for de unge "er penge vigtige, men fællesskab er vigtigere". For selv om de unge aktivitetsparate i projektet får over 60.000 kroner pr. gruppe med fire unge – eller 15.000 kroner pr. ung, så vægter de unge fællesskabet højest.

– Stort set alle peger på fællesskabet som det vigtigste, men pengene er for mange en motivation til at være med, fortæller Malene Steiniche Kjær, chefkonsulent hos Socialt Udviklingscenter og projektleder for 'Fællesskabsbudgetter'.

De fleste har brugt pengene individuelt, men beslutningerne er taget efter kollektiv sparring og refleksioner.

– Vi havde en hypotese om, hvad det meget bevidste, faciliterende fællesskab kunne, men vi havde ikke fantasi til at forestille os, at den enkelte unge kunne profitere så meget af de andre unge – ved at de får nogle at spejle sig i, fortæller Malene Steiniche Kjær.

Det har vist sig at have en meget bedre effekt, når for eksempel en af de unge aktivitetsparate i en gruppe fortæller om sin nystartede praktik i en virksomhed, og hvad det gør af godt for vedkommendes søvn, usunde vaner og evne til at klare et hverdagsliv – end når en socialrådgiver forsøger at overbevise en deltager om at begynde i en praktik.

Medarbejdernes vigtigste opgave til de unges gruppemøder er, at de unge kobler sig på hinanden i stedet for på medarbejderne.

– For det viser sig som en langt større forandringskraft, at de unge hjælper, inspirerer og griber hinanden – også på den lange bane, forklarer Malene Steiniche Kjær og fortsætter:

– Rigtig mange indsatser i det kommunale system er korte indsatser, og de unge responderer meget positivt på, at det her varer et helt år. Fordi det giver dem tid til at vokse, tid til at få tillid til både hinanden i grupperne og til medarbejderne på projektet.

Relationel velfærd

I 'Fællesskabsbudgetter' er netop fællesskabets betydning for de unge en bærende søjle, og projektet henter inspiration fra Hilary Cottams tænkning og arbejde med relationel velfærd. Hun er en af de mest fremtrædende internationale eksperter, når det kommer til erkendelsen af relationer og fællesska-

Rigtig mange indsatser i det kommunale system er korte indsatser, og de unge responderer meget positivt på, at det her varer et helt år.

Malene Steiniche Kjær, chefkonsulent, Socialt Udviklingscenter

bers betydning for, at vi som mennesker blomstrer og har mulighed for at skabe og dyrke det gode liv.

Hele projektet hviler på ideen om, at velfærd og velfærdsindsatser lykkes bedst, når man investerer i og zoomer ind på relationer mellem mennesker.

Men relationer og fællesskaber kommer ikke af sig selv, når man taler om en sårbar målgruppe af unge aktivitetsparate.

– Mange af de unge er udfordret på fællesskaber, mange har været ekskluderet og har meget lidt social læring med i rygsækken. Så fællesskabet skal faciliteres, og helt banalt skal der skabes et rum, hvor fællesskabet mellem de unge kan vokse, og hvor medarbejderne kan gribe den enkelte unge, når fællesskabet udfordrer, forklarer Malene Steiniche Kjær.

Projektet bygger på erfaringer fra Danmark og udlandet. Flere kommuner har kørt projekter med borgerstyrede projekter, blandt andet har SUS tidligere været med til at dokumentere de positive effekter af personlige borgerbudgetter i projekt 'Langtidsledige tager teten', hvor godt 90 langtidsledige jobparate kontakthjælpsmodtagere i Aarhus Kommune modtog 50.000 kroner til at designe deres egen beskæftigelsesindsats (omtalt i Socialrådgiveren nr. 5/19).

Ifølge SUS viser den seneste effektmåling tre år efter projektets afslutning en vedvarende øget selvforsørgelsesgrad på 14 procent for deltagerne sammenlignet med kontrolgruppen.

Værdien af netværk

Tesen var, at de unge både skulle få indblik i vidt forskellige jobmuligheder og nye relationer. Og at der kunne opstå en relation mellem de unge og personer på virksomheder, hvor unge med interesse for et særligt felt kunne komme tilbage til den samme virksomhed. I praktik, i lønnede timer, til kaffe eller andet for at netværke.

– De unges netværksdannelse er ikke sket i så høj grad, som vi havde forventet. Den her gruppe unge har rigtig svært ved både at tage kontakt, men også at bibeholde kontakt, fordi deres tro på, at de har noget at bidrage med, ikke er ret stor, fortæller Malene Steiniche Kjær.

Hun mener dog stadig, at der er potentiale i at

FAKTA om projektet

Det tre-årige projekt 'Fællesskabsbudgetter' er et samarbejde mellem SUS – Socialt Udviklingscenter, Herning Kommune, Randers Kommune og Aarhus Universitet.

Projektet løber fra den 1. juni 2022 til den 1. juni 2025 og er finansieret af Poul Due Jensens Fond med medfinansiering fra begge kommuner.

Lars Skipper, lektor i økonomi ved Aarhus Universitet, er ansvarlig for den kvantitative evaluering af projektet.

Indsatsen er designet ud fra tre centrale hypoteser om forandring:

- Kollektivt borgerstyrede budgetter giver udsatte unge selvtillid, handlekraft og en oplevelse af muligheder.
- Nye oplevelser og relationer skaber afklaring og konkrete jobmuligheder for udsatte unge.
- Inkluderende fællesskaber er en katalysator for motivation og forandring hos udsatte unge

Kilde: Socialt Udviklingscenter, SUS

give de unge indblik i en masse forskellige typer af arbejdsliv og lære dem at kontakte virksomhedsledere eller andre.

– Det med at netværke med andre har været svært. Vi har også forsøgt at sætte de unges eget netværk i spil. Når en af deltagerne har haft ønske om at lære noget mere om for eksempel at være flymekaniker, har vi spurgt, om nogen kendte en flymekaniker, så de får øje på det netværk, de har, og ser værdien i det, forklarer hun.

Sociale øvebaner

Med de foreløbige resultater håber SUS, at projektet kan inspirere til mere fællesskabsorienterede og ungestyrede beskæftigelsesindsatser. De fleste af deltagerne er stadig i systemet. Men de har alle taget nogle skridt tættere på job eller uddannelse med

øget livsmestring, udvikling af sociale kompetencer, afprøvning af forskellige jobs i praktikker og alt det med at kunne sætte ord på deres egne ønsker og drømme for fremtiden.

– I vores system tager vi ofte ned af hylderne i stedet for at lade de unge være med til at vise vejen. Her har vi haft tid og mulighed for at lukke op for de unges drømme og ønsker, og det håber vi kan inspirere andre, pointerer Malene Steiniche Kjær.

Samtidig mener hun, at både den kommende beskæftigelsesreform og det nyligt offentliggjorte 'Ungeløftet' med fordel kan bruge erfaringerne fra 'Fællesskabsbudgetter'.

Den her gruppe unge har rigtig svært ved både at tage kontakt, men også at bibeholde kontakt, fordi deres tro på, at de har noget at bidrage med, ikke er ret stor.

Malene Steiniche Kjær, chefkonsulent, Socialt Udviklingscenter

– Vi skylder de unge at skabe sociale konstellationer, de kan være i. Der er brug for sociale øvebaner, og derfor er det meningsfuldt at fokusere på fællesskabsbaserede beskæftigelsesindsatser frem for den mere individorienterede, hvor en ung mødes sporadisk med en rådgiver om en individuel handleplan, siger hun.

Er man en ung, der synes, at det er svært, føler sig alene, når de gamle klassekammerater er videre på ungdomsuddannelser eller i lære eller job, kan det være umådeligt svært at finde sin egen vej – alene med sin sagsbehandler. Her kan man skele til erfaringerne fra 'Fællesskabsbudgetter'.

– Forløbet mellem unge har den vildeste virkning. Det er det, der giver styrke, tro og gnist, og det kan kommunerne lade sig inspirere af. Beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate kan med fordel have fællesskaber og sociale kompetencer for øje, som både kan styrke unges oplevelse af at være inkluderet og som løftestang til at komme tættere på job eller uddannelse, siger Malene Steiniche Kjær. ♦

Udfordringer blandt unge uden uddannelse eller beskæftigelse

Der er hvert år en stor gruppe sårbare og udsatte unge i Danmark, der står uden uddannelse eller job. Et bredt flertal i Folketinget har netop aftalt et 'Ungeløfte', der skal hjælpe de cirka 43.000 unge i alderen 15-24 år tættere på uddannelse eller job.

En kortlægning, som blev offentliggjort sammen med 'Ungeløftet' viser, at denne gruppe unge har en række udfordringer i forhold til andre unge.

Socialt

- Har oftere været anbragt uden for hjemmet (15 pct.) end øvrige unge (2 pct.).
- Har oftere haft en mor på offentlig forsørgelse som 13-årig (41 pct.) end øvrige unge (21 pct.).
- Er oftere blevet sigtet/dømt for en straffelovsovertrædelse (20 pct.) end øvrige unge (4 pct.).

Tilknytning til uddannelse og arbejde

- Har oftere gået i specialtilbud i 9. klasse (29 pct.) end øvrige unge (6 pct.).
- Har oftere ikke aflagt afgangsprøver i dansk eller matematik (35 pct.) end øvrige unge (7 pct.).
- Er for manges vedkommende (48 pct.) faldet fra en gymnasial- eller erhvervsuddannelse.
- Har lidt sjældnere gennemført efterskole (23 pct.) end øvrige unge (29 pct.).
- Har i gennemsnit arbejdet færre måneder de seneste 12 måneder (3,7 mdr.) end jævnaldrende (7,5 mdr.).

Helbred

- Har oftere en eller flere psykiatriske diagnoser (43 pct.) end øvrige unge (15 pct.).
- Har lidt oftere en funktionsnedsættelse knyttet til bevægelsesapparatet (8 pct.) end øvrige unge (5 pct.).
- Har oftere fået tilbudt stofmisbrugsbehandling (6 pct.) end øvrige unge (0,6 pct.).

Kilde: Beskæftigelsesministeriet på baggrund af 'Status på arbejdsmarkedet, februar 2024', udarbejdet på baggrund af 2022-populationen.

Læs også nyheden side 4 DS NYT og læs mere om 'Ungeløftet' på bm.dk

Dyssegården er en non-profit psykiatrisk behandlingsinstitution med vores egen interne skole, der tilbyder følgende:

- Et 45 timers skole- og dagbehandlingstilbud/skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en daglig rutine og forudsigelighed, herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor der altid er deltagende voksne, som har fokus på et miljø fri for mobning
- Morgenmad og frokost hver dag
- Individuelle, ugentlige psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet i vores dagbehandlingstilbud, findes i Dyssegårdens målgruppe, som du kan læse mere om på www.dyssegaarden.dk.

**”De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig -
selv når du har det dårligt.”**
- Tidligere beboer på Dyssegården

Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

GEVNØHUSET er en familieinstitution for hele familien

Værdier: Respekt, ærlighed, håb, anerkendelse og ordentlighed

Vi arbejder mentaliserende for at skabe trygge tilknytninger og for at skabe bedst mulig trivsel for hele familien med barnets tarv i centrum.

Tværfagligt team bestående af familiebehandlere, interne og eksterne psykologer, ergoterapeuter og pædagoger mm.

Opholdet er inkl. individuel terapi ved behov ift. både børn og voksne.

Vi tilbyder ifm. med ophold gratis psykologisk screening/undersøgelse af bl.a. mentalisering, kognition, personlighed sammen med vurdering af mulig psykisk lidelse. Denne undersøgelse også for at skræddersy vores pædagogiske og socialfaglige tilgang til familiens ressourcer og udfordringer bedst muligt.

Vi ligger på Stevns på Sjælland, men modtager familier fra hele landet. Vi tilbyder ligeledes omvendt anbringelse i familiernes eget hjem. Vi modtager familier akut og kan evt. også afhente i hele landet.

**Gevnø gade 7, 4660 Store Heddinge
40 75 01 75**

Tæt på naturen, nær byen

Gyngemosehuset er et specialiseret botilbud for voksne med autisme, OCD og krydsdiagnoser

læs mere her
www.gyngemosehuset.dk

Signe Færch Forkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening**Ditte Brøndum**Næstforkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening

AUTORISATION KAN STYRKE VORES FAGLIGE STOLTHED

DETTE BLIVER min sidste leder som næstforkvinde i Dansk Socialrådgiverforening (DS), og jeg vil gerne bruge den til at tage fat på et emne, der ligger mig nært: Autorisation. For vores fag er under pres. Arbejdspres og vilkår betyder, at vi som socialrådgivere kæmper med vores omdømme. Når danskerne bliver spurgt om deres tillid til os, giver vi

forhold til specialfunktioner og karriereudvikling. Den dialog på myndighedsniveau findes ikke på vores område, og vi mærker de alvorlige konsekvenser af, at der ikke er enighed om, hvad kvalitet i socialt arbejde egentlig indebærer.

I stedet bliver vores arbejde styret af kommunernes økonomiske hensyn, og politikere kan sætte retningen ud fra mavefornemmelser. Den diskussion ser vi aldrig, når det for

Arbejdspres og vilkår betyder, at vi som socialrådgivere kæmper med vores omdømme.

desværre lavt, og det påvirker vores faglige stolthed. Alt for ofte handler debatten om fejl i sager, mens ingen diskuterer de rammer for faglighed, som socialt arbejde kræver.

Ser vi på andre fag, er der ingen tvivl om, at en psykolog skal have en universitetsuddannelse og en autorisation for at lave en forældrevejenundersøgelse. Omvendt kræves der på papiret ingen formel faglighed for at lave en børnefaglig undersøgelse, selv om den kan have vidtrækkende konsekvenser for borgernes liv.

Sygeplejerskerne har et eget udvalg under Sundhedsstyrelsen, som fokuserer på faglige krav og efteruddannelse i

eksempel handler om retten til behandling for sygdomme.

Vi har brug for at finde nye måder at styrke vores fag og vores faglige stolthed. Jeg ser en autorisationsordning som det næste vigtige skridt. Vi er startet på denne rejse ved, at DS nu aktivt arbejder for en autorisation. Jeg vil bare opfordre alle til sammen med DS at tage del i debatten og bidrage til at få autorisationsordningen for socialrådgivere til at blive en realitet. Det vil styrke vores fag, vores stolthed og den kvalitet, vi leverer til borgerne.

Ditte Brøndum har efter seks år valgt ikke at genopstille som DS' næstforkvinde og fratræder efter repræsentantskabsmødet den 22. og 23. november.

"Det er vigtigt, at regionsrådets medlemmer skelner mellem psykiatriens forskellige patientgrupper og afdelinger og forstår, at behovene for forbedringer kan være forskellige. I retspsykiatrien har vi behov for karm- og taskescannere hurtigst muligt, og det er afgørende, at vi nu får et løfte om, hvornår de bliver indført."

Socialrådgiver og tillidsrepræsentant **Noela Lykkevig**, Region Midtjylland, Regionspsykiatrien AUH, sammen med tillidsrepræsentanter fra bl.a. SL, DSR, HK og FOA i debatindlægget 'Hvor mange skal miste livet, før vi bliver hørt?', **Aarhus Stiftstiden**, 13. oktober

"Ærgerligt er et for lille ord. Der mangler forskning på området, og Center for Rusmiddelforskning er klart det bedste bud på at samle viden ind og hjælpe med behandlingen."

Socialrådgiver **Morten Aagaard**, afdelingsleder på Rusmiddelcenter Aarhus, advarer regeringen imod at fjerne det økonomiske tilskud til centeret i artiklen 'Center forsker i opioider og andre rusmidler, men risikerer at lukke?' på **dr.dk**, 14. oktober

"Jeg kommer fra et system, fordi jeg er så gammel, hvor man havde én sagsbehandler, der tog sig af alle sagerne. Og man fik en god værdig behandling. Men i dag er der så mange forskellige sagsbehandlere, at det hele bliver noget værre kludder og slet ikke er værdigt! Sådan svarede Chanel meget rammende sidste efterår, da Rådet for Socialt Udsatte spurgte, hvad værdighed er for hende."

Kira West, formand for Rådet for Socialt Udsatte, på **Altinget.dk**, 21. oktober

"Vi ville gerne have kendt den svenske forskningsrapport, da vi aflagde rapport, men konklusionerne bekræfter vores analyser. Kort fortalt viser den svenske rapport, at de private aktører er dyrere end det offentlige tilbud, men de ledige kommer ikke hurtigere i arbejde og får heller ikke højere indkomst i et efterfølgende job."

Claus Testrup Kreiner, formand for Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats, i **Politiken**, 28. oktober

Mie Vode Moll

Forkvinde, Region Syd

Rasmus Balslev

Formand, Region Øst

Trine Quist

Formand, Region Nord

Mette Louise
BrixKarina Rohr
SørensenLone
EngelsLouise
Marie Friis

Sundheds-
socialrådgiver,
Odense Universi-
tetshospital og
formand for DS'
Fagligt Selskab
for Sundheds-
socialrådgivere

VI SKAL KÆMPE FOR SOCIALRÅDGIVERNE I SUNDHEDSVÆSENET

"SOCIALRÅDGIVEREN er vores yndlingskollega!" Sådan har jeg – i forskellige varianter – hørt fra både læger, sygeplejersker og SOSU'er i regionerne. Socialrådgiveren er nemlig den, der løser mange af de nødvendige opgaver, som det sundhedsfaglige personale hverken kan eller vil – for eksempel brobygning og koordinering mellem det regionale sundhedsvæsen og den kommunale social- og beskæftigelsesindsats.

Med både en 10-årsplan for psykiatrien, et nyt tilbud for mennesker med stofmisbrug og psykiske lidelser og en forstående sundhedsreform, hvor der lægges op til at organisere psykiatrien og somatikken under ét, er der nok at forholde sig til for vores fagfæller i det regionale sundhedsvæsen. Vi skal arbejde hårdt for at sikre socialrådgiverne i sundhedsvæsenet den position, de har fortjent.

Østpå lægges der tilmed op til, at Region Sjælland og Hovedstaden fusioneres. Det er en fornøjelse at overvære, hvordan vores tillidsvalgte på tværs af regioner og faggrupper allerede er i sving med at klæde politikerne på med praksisfaglige indspark og bekymringer ved reformudspillet.

I Region Hovedstaden havde vi over sommeren svære betingelser for at forhandle

lokallønsmidler fra sidste års 'Trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår'. Uden fællesskabet i fagbevægelsen, hvor vi løbende delte viden og erfaringer fra vores respektive forhandlinger, havde det været endnu sværere. Men først og fremmest kan flere medlemmer i Region Hovedstadens Psykiatri (og heldigvis mange

”

Vi skal arbejde hårdt for at sikre socialrådgiverne i sundhedsvæsenet den position, de har fortjent.

andre steder i landet) nu se frem til pæne funktionstillæg, fordi vi selv stod op for vores faglighed.

Regionen afviste os i første omgang ved forhandlingsbordet med begrundelsen, at socialrådgiverne ikke arbejder "tæt på patienterne". Men vi bed os fast og insisterede på, at socialrådgiverne er lige så vigtige og lige så tæt på patienterne som for eksempel sygeplejerskerne og socialpædagogerne.

Summa summarum har vi socialrådgivere en stor og stående opgave med at holde os til i sundhedsvæsenet – både når det gælder vores faglige eksistensberettigelse, vores løn og vores arbejdsvilkår.

Håbet om at blive rask overskyggede alt andet

Hun var på alder med mig. Jeg kunne se på det pasfoto af hende, som jeg skulle bruge til ansøgning om parkeringskort, at for ikke så længe siden havde hun haft smil på sine læber, skulderlangt hår og gode runde kinder.

Jeg besøgte hende i hendes hjem. Hun sad på sofaen med dynen om sig og benene foldet under sig. Hendes spinkle arme og ben, hendes udspilede mave og det bare hoved uden hår viste sygdommens spor.

Hendes datter sad ved siden af. 14 år. Sød og mild i sit smil, men med alvor i sine øjne. Uden at fælde så meget som en enkelt tåre under vores møde sad datteren helt roligt med plastre på alle fingre, der indikerede, hvordan hendes sårbarhed kom til udtryk.

Moderen havde indtil nu forsøgt at holde konsekvenserne af sygdommen væk. Hun havde været syg i et halvt år, og håbet om at blive rask overskyggede alt andet. Men nu gik det ikke længere.

Vi skulle have det sidste på plads. Datteren kunne ikke længere bo hos sin mor. Det var for smertefuldt for dem begge at være tæt på hinanden hele tiden. Det var de enige om. Vi talte de forskellige scenarier igennem. Deres håb og frygt. Hvad skulle der blive af datteren? Hvor skulle hun bo? Hvem skulle være hendes værge, når moderen døde?

Jeg ringede til min samarbeidspartner i kommunen – børn- og ungerådgiveren. Vi havde haft tæt kontakt om familien i et stykke tid. Denne eftermiddag var der et vist tidspres. Situationen derhjemme var nu uholdbar. Over telefonen med børn- og ungerådgiveren fik moderen givet samtykke til anbringelse af datteren uden for hjemmet.

Kommunen tog over på at finde et egnet sted til pigen hurtigst muligt. Mor og datter sank sammen i sofaen. Lettede over, at nogen nu tog opgaven på sig og samtidig i sorg over deres situation. Mor fandt en æblejuice frem til datteren, som hun gav hende, mens hun strøg hende forsigtigt over håret og sendte hende et lille, tappert smil: "Det skal nok gå, men nu må jeg hvile mig lidt."

Trine Schultz
Professor (mso) i
Socialret ved AAU,
Social-, Public- and
Administrative Law
Research Centre.
Forsker i social-
forvaltningsret, med
særlig fokus på børne-
og ungeområdet

Anne Mørk
Cand.jur., ph.d.
lektor, Juridisk Institut,
AAU, Social-, Public- and
Administrative Law
Research Center.
Forsker primært i
børneret, særligt inden
for områderne socialret,
familieret og menneske-
rettigheder.

John Klausen
Professor (mso) i
Socialret ved AAU,
Social-, Public- and
Administrative Law
Research Centre.
Forsker i socialforvalt-
ningsret, med særlig
fokus på forsørgelse
og beskæftigelse

Alvorlige fejl i sager om tabt arbejdsfortjeneste

I 2023 behandlede Ankestyrelsen 1212 sager, hvor der var klaget over kommunens afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste. I 179 sager blev afgørelsen ændret, og i 407 sager blev sagen hjemvist, fordi der var så væsentlige retlige mangler, at afgørelsen var ugyldig.

FORÆLDRE, SOM PASSER et barn med handicap i hjemmet, kan få dækket tabt arbejdsfortjeneste. Det er en betingelse, at det er en nødvendig følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, som varetager opgaven.

Det kan for eksempel være, fordi barnet eller den unge bliver hurtigt træt og derfor ikke kan være i dagtilbud eller skole en hel dag, eller hvor det må vurderes fra dag til dag, om barnet eller den unge kan være i dagtilbud eller skole på grund af sin funktionsnedsættelse.

Forældre til et barn med handicap er både afhængig af den rådgivning, undersøgelse og behandling, som kommunen skal tilbyde efter § 81 i barnets lov, og at der i øvrigt bliver truffet korrekte afgørelser om den hjælp, der kan ydes efter barnets lovs kapitel 8 om hjælp og støtte

til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier.

Det sker dog langt fra i alle tilfælde. I 2023 behandlede Ankestyrelsen bl.a. 1212 sager, hvor der var klaget over kommunens afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste. I 179 sager blev afgørelsen ændret, og i 407 sager blev sagen hjemvist, fordi der var så væsentlige retlige mangler, at afgørelsen var ugyldig.

Det vil sige en omgørelsesprocent på 48,3 procent (i 2022 var omgørelsesprocenten 53,4). Der er således store problemer med at træffe korrekte afgørelser.

Vilkårlig hjælp

Der er ikke kun problemer i de sager, hvor borgeren klager. Ankestyrelsen gennemførte i 2022 en praksisundersøgelse om udmåling af tabt arbejdsfortjeneste, hvor Ankestyrelsen undersøgte 42 tilfældigt udvalgte sager fra seks kommuner. Undersøgelsen viste, at kommunerne kun i 15 ud af de 42 sager havde foretaget en udmåling af tabt arbejdsfortjeneste i overensstemmelse med regler og praksis.

Ankestatistikken og praksisundersøgelser på det øvrige børnehandicapområde viser tilsvarende tendens. Kommunerne laver tilsyneladende alvorlige fejl i op mod halvdelen af afgørelserne på børnehandicapområdet.

Det virker næsten vilkårligt, hvilken hjælp og støtte børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier får. Det afhænger af, i hvilken kommune de bor, og hvor ressourcestærke de er, når de skal argumentere for deres behov og ansøgninger. Det afhænger også af, hvor stor indsigt og ikke mindst indsigt i lov-

givningen den konkrete sagsbehandler/socialrådgiver har.

Ulovlige kvalitetsstandarder

Flere kommuner har også generelt fastsatte kvalitetsstandarder eksempelvis for tabt arbejdsfortjeneste, der er ulovlige. Det kan blandt andet ses i flere eksempler på Det kommunale tilsyns seneste udtalelser:

Ankestyrelsen var blevet opmærksom på, at Høje-Taastrup Kommunes kvalitetsstandard for tabt arbejdsfortjeneste efter barnets lov § 87 ikke var i overensstemmelse med regler og praksis på området. Af kvalitetsstandarden fremgik det blandt andet, at der ikke kunne gives tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med lukkedage i børnehave eller lignende, og at der som udgangspunkt ikke kunne gives tabt arbejdsfortjeneste til ekstraordinære skolemøder m.v. (Tilsynsudtalelse 18-09-2024).

I et andet eksempel var Ankestyrelsen blevet opmærksom på, at Horsens Kommunes kvalitetsstandard for tabt arbejdsfortjeneste efter barnets lov § 87 ikke var i overensstemmelse med regler og praksis på området. Af kvalitetsstandarden fremgik blandt andet, at der kunne gives tabt arbejdsfortjeneste i op til 37 timer om ugen, og at der ikke kunne gives tabt arbejdsfortjeneste ved manglende undervisnings- eller pasningstilbud. (Tilsynsudtalelse 08-10-2024).

Begge kommuner ændrede deres kvalitetsstandarder efter henvendelsen fra Ankestyrelsen.

Læs flere tilsynsudtalelser på ast.dk/tilsynet/udtalelser/ udtalelsesdatabase

neste

DEBAT

Du kan maille til
redaktionen@socialraadgiverne.dk

Deadline for læserbreve til nr. 8-24
er 21. november klokken 9.00.
Maks 1900 anslag inkl. mellemrum.

HVOR ER DIT ANSVAR, SIGNE FÆRCH?

Jens Poulsen, Haderslev

På generalforsamlingen i Region Syd gav Signe Færch i Hovedbestyrelsens beretning startskuddet til REP24 og præsenterede, at DS får et underskud på 10 mio. kr. i 2024. Det var også noget, vi behandlede på XOREP24. Der skal være styr på økonomien, og underskuddet skal der rettes op på.

Men hvor er dit ansvar i dette underskud, Signe? Og hvor er vores direktørs rolle? En økonomisk ansvarlig forkvinde og direktør ville vel tage initiativ til effektiviseringer og besparelser på administrationen i samarbejde med hovedbestyrelsen. Men vi ser fortsat nye ansættelser, og det koster.

Efter min vurdering skaber din tale en situation, hvor de kommende REP24-deltagere føler sig pressede og uden reelle valgmuligheder. Ved at præsentrere et underskud af denne størrelse uden mulighed for spørgsmål eller nuancering, virker det som en form for manipulation af

de kommende deltagere på REP24.

De fleste ansvarlige er villige til at gøre hvad som helst for at rette op på et 10 mio. kr. underskud. Du, HB og Sekretariatet i Toldbodgade kan præsentrere hvilke som helst forslag til at rette op på økonomien, og de delegerede vil føle sig tvunget til at stemme ja. Det var jo præcis det samme, der skete på XOREP24.

Der er faktisk mange veje ud af situationen. DS har en omsætning på 106 mio. kr., 78 velbetalte medarbejdere og adskillige projekter. Jeg mener, at det er nødvendigt, at DS begynder at prioritere i selve arbejdet og indsatserne i DS.

Det er vigtigt, at vi får et nuanceret perspektiv på, hvad der skal til for at nå i mål med et budget i balance for DS, i stedet for en unuanceret udmelding fra vores forkvinde om et underskud på 10 mio. kr., som skaber bekymring.

Jens Poulsen

SVAR FRA FORKVINDE SIGNE FÆRCH:

Kære Jens Poulsen
Siden den økonomiske alvor stod klar i 2023 har vi taget ansvaret og handlet. For mange udmeldelser, et ekstraordinært stort træk på vores egenkapital – besluttet af REP22 – samt stigende priser skabte de økonomiske udfordringer.

Jeg er utrolig stolt af, at vi sammen med hovedbestyrel-

sen netop har taget ansvar, har bragt økonomien i balance fra 2025 og frem, og har lavet de største forandringer i DS' organisation i 20 år. Det betyder, at vi kan arbejde som én samlet forening, der skaber mere værdi for medlemmerne.

Venlig hilsen

Signe Færch, forkvinde, DS

MIT ARGUMENT

Har du et **skarpt argument** på max. 700 anslag inkl. mellemrum, så skriv til os på argument@socialraadgiverne.dk

Matilde Dueholm

Socialrådgiver, nyvalgt medlem af Dansk Socialrådgiverforenings hovedbestyrelse

INVESTÉR I ARBEJDSMILJØET

Regeringen burde fokusere på at skabe bedre arbejdsvilkår frem for at lave kosmetiske ændringer i uddannelsen. Socialrådgivere skal kunne udføre deres arbejde med den støtte og de ressourcer, der er nødvendige, for at de kan trives – ikke blot overleve i jobbet.

Socialrådgivere har et komplekst job med stort ansvar, hvor de dagligt træffer svære beslutninger, som påvirker menneskers liv. Skal vi virkelig fortsætte med at lukke øjnene for de reelle årsager til, at så mange forlader faget?

Det er på tide, at vi investerer i arbejdsmiljøet og skaber bæredygtige arbejdspladser, som de unge rent faktisk har lyst til at være en del af.

Teksten er et uddrag af debatindlægget 'Hvorfor vælger de unge faget fra? Ifølge socialrådgiver er svaret simpelt' bragt på Socialmonitor.dk 14. oktober.

Det siger loven

Barnets lov § 87. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge.

”Psykologisk tryghed er en betingelse for, at man kan bruge sin fulde faglighed”

Psykologisk tryghed handler om at have en **tryk læringskultur**, som gør det lettere at sige, hvad man tænker og mener, komme med ideer og bede andre om **råd og hjælp**. Det er en kultur, hvor der også er plads til at **tvivle og fejle**. Det må ikke forveksles med, at alle bare er søde ved hinanden og klapper ad alt, hvad der bliver sagt, betoner den bogaktuelle **krisepsykolog, Rikke Høgsted**.

år to velkendte ord sættes sammen til begrebet psykologisk tryghed, kan der let opstå misforståelser om, hvad det dækker over. For at indkredse betyd-

ningen giver Rikke Høgsted i sin håndbog om psykologisk tryghed ni eksempler på, hvad det ikke er.

– Mange tror, at psykologisk tryghed handler om at være venlig og anerkendende, og at man skal klappe ad hinanden. Der skal selvfølgelig være en god tone på jobbet, men psykologisk tryghed betegner en arbejdsgruppe, hvor der er plads til at være uenige,

let, og man føler sig til besvær under konsultationen, er det ikke en psykologisk tryk oplevelse.

Den tredje misforståelse, Rikke Høgsted fremhæver, går på, at psykologisk tryghed skulle betyde, at medarbejderne skal sige præcis, hvad de føler og tænker.

– Gud forbyde det, for det fører til udsagn som ”Hvis jeg skal være helt ærligt, så...” Her kommer det emotionelle i spil, og det svækker den psykologiske tryghed i gruppen. Man skal ikke være ærlig, men konstruktiv, siger hun og giver et eksempel fra en arbejdsgruppe, hvor grov feedback fra en medarbejder fik lederen til at sige: ”Hold da op, hvor er vi psykologisk trygge, siden vi tør sige sådan til hinanden.”

– En grov tone udtrykker ikke psykologisk tryghed. Tværtimod kan andre blive utrygge, når lederen ikke griber ind. Det er legitimt at være frustreret, men hvis man udtrykker det gennem forsvarsmekanismer, sker der en forskydning, hvor man giver andre skylden. Der kan godt være et følelsesmæssigt fokus i øjeblikket, men det er de faglige overvejelser og vurderinger, som skal frem. Det er det, psykologisk tryghed drejer sig om. Der er forskel på at være konstruktiv og på at sige, at man synes, at Jesper er en fejlansættelse.

Psykologisk indeklima

Rikke Høgsted læner sig op ad professor Amy Edmondson fra Harvard Business School, når hun skal definere psykologisk tryghed. I bogen ”Den Frygtløse Organisation” beskriver den amerikanske forsker

så man sammen kan skabe stærke faglige løsninger, siger Rikke Høgsted, som er stifter af og udviklingsdirektør i Institut for Belastningspsykologi. Desuden er hun en erfaren krisepsykolog, efterspurgt foredragsholder og autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Det kan ligefrem spænde ben for psykologisk tryghed, hvis en arbejdsplads har en sødmekultur.

– I utrygge grupper synes man, at den gode stemning er vigtigst. Man siger pyt til, at man mener noget forskelligt, og derfor opleves det forkert at pege på problemer, uddyber Rikke Høgsted.

Det er også en misforståelse at sætte lighedstegn mellem psykologisk tryghed og tillid.

– Det er ikke det samme. Man kan for eksempel have tillid til sin læge, men hvis lægen virker fortrav-

Af Henrik Stanek
Foto: Lisbeth Holten

→ begrebet som: "... troen på, at man ikke vil blive straffet eller ydmyget for at tale om sine idéer, spørgsmål, bekymringer eller fejltrin."

– Folk bagtaler ikke hinanden, når der er psykologisk tryghed. Tværtimod kan man forvente at blive tilgivet, hvis man begår en fejl, og at man lader tvivlen komme hinanden til gode. Psykologisk tryghed er en betingelse for, at man kan bruge sin fulde faglighed. Begrebet indfanger det psykologiske indeklime, siger Rikke Høgsted.

Psykologisk tryghed øger sikkerheden for at træffe rigtige beslutninger.

– Det giver styrke at dele viden og lære af hinanden, for så kan borgerne være sikre på at få hjælp med udgangspunkt i organisationens samlede viden, uanset om de sidder over for en erfaren eller nyuddannet socialrådgiver. Ved psykologisk tryghed tør den nyuddannede bede om hjælp, og når alle kan bidrage med deres faglighed, giver det en styrket tilknytning til arbejdspladsen.

Psykologisk tryghed fremmer også innovation, for eksempel hvis en ny gruppe borgere skal have hjælp, eller hvis to afdelinger lægges sammen.

– Her er det vigtigt med psykologisk tryghed, så andre ikke synes, at man lyder bedrevidende, når

Folk bagtaler ikke hinanden, når der er psykologisk tryghed. Tværtimod kan man forvente at blive tilgivet, hvis man begår en fejl.

Rikke Høgsted, krisepsykolog, Institut for Belastningspsykologi

man stiller forslag. Innovation er fuld af tab og forandringer, så det er vigtigt at ære dem, der står bag den hidtidige praksis, for den har været brugbar i en periode. Ellers vil de modarbejde det nye, advarer Rikke Høgsted.

I bogen skriver hun, at psykologisk tryghed er ekstra vigtig for ansatte med psykisk krævende job, for når arbejdet rummer mange ubekendte faktorer, er man gensidigt afhængig af hinandens input for at kunne løse opgaverne. Det gælder blandt andre socialrådgivere.

– En ambulanceredder gør sit bedste på ulykkesstedet gennem en række faglige handlinger, mens man som myndighedsrådgiver træffer valg, som kan få vidtrækkende konsekvenser for andre mennesker. Uden psykologisk tryghed er der øget risiko for at træffe forkerte beslutninger, og dem skal man leve med bagefter. Man kan godt sige sit job op, men man har de moralske dårlige sager med i sin rygsæk. Fagpersoner betaler en stor pris for beslutninger, som ikke er grundige.

Frygten for at blive udstødt

Når Rikke Høgsted underviser i psykologisk tryghed, beder hun deltagerne tænke på en gruppe, de er trygge i. Så fortæller de om søskende og fodboldkammerater. I en anden øvelse skal de tænke på en sag, de ikke kan glemme.

– Deres svar handler enten om bundulykkelige sager om familier, som har fået usædvanligt mange tæsk af livet, eller om skyld og skam over, at de ikke selv løste en opgave godt nok. Hvis man analyserer, hvad der ligger bag, vil man forstå, at man var chanceløs på grund af modstridende krav, og at man nogle gange har behov for at se på sagen igen sammen med en kollega, inden man træffer en beslutning.

At gribe ud efter hjælp lyder ligetil, men det kan være svært at indrømme fejl, lufte sin tvivl og komme med ideer. Det skyldes frygten for at blive udstødt af gruppen.

Fem budskaber fra bogen

1. Psykologisk tryghed er ikke det samme som tillid. Blind tillid kan få fatale konsekvenser i situationer, hvor den psykologiske tryghed er lav, og man derfor ikke tør sætte spørgsmålstejn ved det, der sker.
2. Psykologisk tryghed i en arbejdsgruppe fremmes, når alle i gruppen tænker over sit ordvalg og er sprogligt bevidste.
3. Psykologisk tryghed er ikke automatisk lig med lange beslutningsprocesser. Det kan tværtimod være tidsbesparende. Gruppen kan nemlig gå direkte til sagen, fordi man ikke behøver at bruge mental energi på at håndtere, hvad andre tænker om en.
4. Psykologisk tryghed er ikke målet i sig selv.
5. Målet med psykologisk tryghed er at kunne løse opgaver effektivt med så god kvalitet og sikkerhed som overhovedet muligt og på en måde, der opleves meningsfuld af de ansatte.

Kilde: Håndbog i Psykologisk Tryghed

– Hvor en giraf rejser sig på benene kort efter fødslen, er menneskebarnet afhængig af, at nogen tager sig af det. Derfor har vi en indbygget frygt for at virke inkompetente, så ingen vil arbejde sammen med os. Man kan også blive set ned på, og andre vil måske grine ad en, siger Rikke Høgsted.

Andre vil ikke ødelægge den gode stemning.

– Man kan være bange for at fremstå bedrevende og provokerende, og der kan være en stor frygt for at være til besvær, hvis man beder om hjælp, for kollegerne har også travlt. Psykisk krævende job er tit forbundet med myter om supermænd, som kan magte opgaverne dag efter dag. Det øger frykten for at fremstå skrøbelig.

Ønsket om at være vellidt på arbejdet og fremstå kompetent, klog og hjælpsom er både naturlig og forståelig. Men det kan koste dyrt på lærings-, kvalitets- og innovationskontoen, skriver Rikke Høgsted i bogen.

– Når vi er utrygge, holder vi mund, fordi det gavner os her og nu, for så tænker ingen dårligt om os. Hvis vi derimod siger noget, giver det først resultater på arbejdspladsen senere, og visheden for, at det reelt sker, er lav. Men hvis vi ikke siger noget, kan man lige så godt hive otte ufaglærte ind fra gaden, for når vi ikke bruger vores faglighed, koster det, siger hun.

Ledere har et særligt ansvar

Ledere bør være nysgerrige efter, om deres medarbejdere er trygge, råder Rikke Høgsted.

– Ledere har tendens til at sige, at der er masser af psykologisk tryghed på arbejdspladsen, for ”vi siger, hvad vi mener.” Ja, lederen gør, men kan medarbejderne tale om deres fejl og tvivl?

I bogen har Rikke Høgsted et kapitel om, at lederen skal sætte rammen og være realistisk om, hvad der er muligt at nå med de ressourcer, der er til rådighed. Samtidig kan lederen gøre det klart, at det er en kompleks opgave, der skal løses, så medarbejderne vil komme til at begå fejl, og dem skal de lære af.

Uden psykologisk tryghed er der øget risiko for at træffe forkerte beslutninger, og dem skal man leve med bagefter.

Rikke Høgsted, krisepsykolog, Institut for Belastningspsykologi

↑
– Når vi er utrygge holder vi mund, fordi det gavner os her og nu, forklarer Rikke Høgsted.

– Hvis lederen fortæller om sine egne fejl, bliver det lettere for medarbejderne at tale om deres fejl og tvivl. Lederen kan også invitere til en runde, hvor de lidt mere tavse medarbejdere også kommer til orde. De kan ske ved at lade dem tale med sidemanden om emnet. Så går man fra jeg til vi, når lederen spørger, hvad de talte om. Det skaber tryghed. Lederen kan også bede makkerparret vende sig om mod et andet par, og så er der fire i vi'et.

Lederen skal også reagere konstruktivt i situationen. Det er svært for mange, især i kulturer, hvor lederen lader dårlig adfærd passere.

– Hvis en medarbejder taler groft, kan lederen komme til at skælde hende ud. I bogen giver jeg eksempler på, hvordan ledere kan øve sig på gode sætninger, som de så har klar i situationer, hvor de selv kan være følelsesmæssigt påvirket.

Hvis lederen ikke får grebet ind i situationen, kan

Du kan finde dialogværktøjer, plakater, en flip-flap og værktøjshæftet "Fire trin til mere psykologisk tryghed" på socialraadgiverne.dk/nyt-materiale-om-psykologisk-tryghed. Materialerne er lavet af BFA (Branche Fællesskab Arbejdsmiljø).

→ hun reparere på det bagefter, for medarbejderne skal nok huske den. Rikke Høgsted sammenligner med kintsugi, som er en japansk metode til at reparere porcelæn og keramik. I stedet for usynlig lim bruger man pulveriseret guld, sølv eller platin, så man gør skaden god med et nyt æstetisk udtryk. På samme måde kan man klinke, når der er slået skår i en krævende opgave.

– Det gør leder og medarbejdere ved hjælp af et analytisk blik, så alle forstår, at de yder et godt stykke arbejde, men at de kan komme til at begå fejl i kampens hede. Det fører til, at den enkelte medarbejder ikke er bange for at sige noget, men er nysgerrig efter, hvad hun kan bidrage med, så man kan forebygge, at der sker lignende fejl.

Gå altid efter bolden

Når mennesker bliver bange eller har noget på spil, reagerer de ved at fryse, flygte, kæmpe eller krybe. Det er instinkter fra urtiden, som betyder, at det tager tid at øge den psykologiske tryghed.

– Man kan hurtigt skabe frygt, men det tager tid at få nervesystemet til at falde til ro igen. Hvis vi hver især indsamler data på, at det går godt, når vi siger, at vi er i tvivl, stiger vores faglighed. Men vi har brug for at se det i praksis, siger Rikke Høgsted.

Hvis man som medarbejder er usikker på, om man skal sige noget, kan man spørge sig selv: "Gad vide, om ikke også andre synes, at mødet var lidt ufrugtbar?" Derefter kan man stille spørgsmålet til en kollega, som man er tryk ved.

– Hvis hun er enig, kan man nævne det for endnu et par kolleger og måske også arbejdsmiljørepræsentanten og på den måde styrke vi et. Hvis en kollega

”

Psykisk krævende job er tit forbundet med myter om supermænd, som kan magte opgaverne dag efter dag. Det øger frykten for at fremstå skrøbelig.

Rikke Høgsted, krisepsykolog, Institut for Belastningspsykologi

havde en lidt hård tone eller afbrød, eller nogen sad med deres næse nede i telefonen under mødet, uden at lederen greb ind, kan man sammen tage det op med lederen bagefter. Pointen er, at man stykker sine handlinger ud i små bidder frem for at springe ud fra femmetervippen, hvor man let kommer til at lyde skinger. Find de steder, hvor der bliver lyttet til den lille stemme, og gå altid efter bolden. Så bagtaler du ikke nogen, men søger viden at træffe beslutninger ud fra, siger Rikke Høgsted.

Når man skriver en bog om psykologisk tryghed, kan det let komme til at lyde som om, at det står grelt til på samtlige arbejdspladser. Det gør det ikke, understreger forfatteren.

– Vi taler om psykologisk tryghed, fordi det giver mening. Gabet mellem borgernes forventninger og muligheden for at hjælpe bliver større og større. Samtidig udtrykker bevægelser som Black Lives Matter og Me Too højere ambitioner om, hvordan vi opfører os over for hinanden. På samme måde har vi høje ambitioner på samarbejdets vegne. Mange fagfolk skal håndtere svære opgaver, og det kræver et værdigt og trygt arbejdsklima.

Udbyttet af psykologisk tryghed er klokkeklart.

– Gevinsten er, at de mange timer, vi bruger på jobbet, udmønter sig i så høj kvalitet som overhovedet muligt. Hvis borgerne får det bedre, fordi man træffer gode og meningsfulde beslutninger, står man stærkt som medarbejder, mens det fører til udbrændthed, hvis vi ikke taler om, hvad det er realistisk at nå. Så vil man ikke længere være socialrådgiver, men blomsterbinder, og indeni føler man sig som en fiasko, siger Rikke Høgsted.

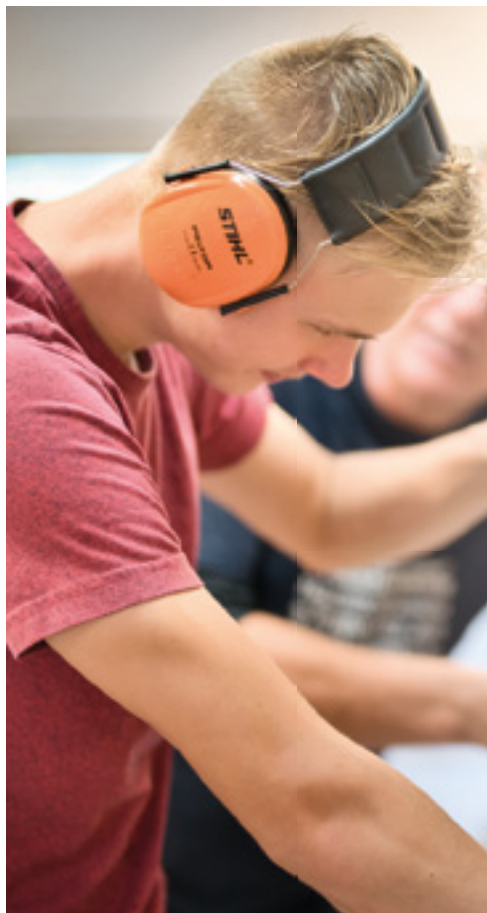
Håndbog i Psykologisk Tryghed – Tør vi? Tør vi lade være? af Rikke Høgsted, Forlaget Belastningspsykologi, 176 sider, vejledende pris 239,95 kroner. ◆

Lederen som rollemodel

En leder kan med fordel bruge sig selv som rollemodel som i eksemplet her:

”Jeg har flere medarbejdere, som i forbindelse med virkelig hårde og traumatiske opgaver har været helt rundt på gulvet bagefter. Jeg fortæller dem så min egen historie, og de siger 'OK, så er det ikke bare mig, der er tosset og ikke kan finde mælken i køleskabet'. Det kræver en vedvarende lederindsats at huske mine folk på, at de hverken er eller skal være supermænd.”

Kilde: Håndbog i Psykologisk Tryghed

ØRNEHØJ

Potentialet udfoldes i fællesskaber

3 attraktive bo-former til mennesker med kognitive udfordringer

Autismespektrum forstyrrelser, ADD, ADHD, kromosom syndromer, mindre psykiatriske problemstillinger, personligheds- og adfærdsforstyrrelser, senhjerneskade og andre komorbiditeter.

Fra 15 - 35 år. §66. §107.

Uddannelse Afklaring og Beskæftigelse
STU. LAB. §103/104.

Kvalificerede medarbejdere, i et hjemligt og professionelt miljø.

www.ørnehøj.dk • mob. 5531 2500

Barnets lov

Børne- og Ungehem

altiden

Børne- og ungehem med fokus på udvikling af barnets/den unges skolegang, fritidsliv, selvstændighed og sociale interaktioner

PÅ ALTIDENS BØRNE- OG UNGEHJEM skaber vi trygge barndomshjem, hvor det enkelte barn/den enkelte unge oplever autentiske pædagoger, som formår at balancere høj faglighed, stor professionalisme og oprigtig omsorg. Gennem nærvær, aktiviteter, leg, samvær og ægte interesse for den enkelte opbygger vores pædagoger de betydningsfulde relationer, som hører til grundstenene i Altidens pædagogiske arbejde.

ALTIDEN HAR BØRNE- OG UNGEHJEM I HELE DANMARK for målgruppen mellem 4-17 år med mulighed for ungestøtte til det 23. år. Derudover er målgrupperne kendetegnet ved:

- ADHD
- Autismespektrum
- Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse
- Opmærksomhedsforstyrrelse
- Andet socialt problem
- Tilknytningsforstyrrelse
- Omsorgssvigt
- Anden psykisk vanskelighed
- Indad- og udad reagerende adfærd

Kontakt os

Vores markedskonsulent er klar til:

- At hjælpe med at arrangere rundvisninger på vores tilbud herunder se de fysiske rammer og møde tilbudsledelsen
- At formidle direkte kontakt til Altidens visitationsteam

Martin Hansen
☎ 31 23 97 91
✉ martin.hansen@altiden.dk

Læs mere om Altiden

- Kvalitet og tilsyn
- Metoder og tilgange
- Sundhed og trivsel
- Altiden har også mange tilbud til voksne

Scan QR koden med kameraet

Dokumentar

Opgør med fordomme

Indefra med Anders Agger

DR

Varighed: 3 afsnit á cirka 30 min.

Kan ses på dr.dk/drtv

Gennem et halvt år følger journalist og tv-vært Anders Agger livet på Reden i Aarhus, som er et værested for udsatte kvinder. De lever typisk som hjemløse og med misbrug eller prostitution. Nogle kæmper med alle tre udfordringer. Mulle er født og opvokset i et misbrug og har brugt stort set hele sit liv som hjemløs. Og Cille og Bastian – et søskendepar, der hænger sammen i tykt og tyndt – kommer i Reden for at få værktøj til deres misbrug.

Anders Agger havde forventet at møde opgivenhed og flere sørgelige skæbner. Men han blev overrasket over, hvor stærke, selvstændige og tilfredse mange af kvinderne i Reden var, fortæller han til dr.dk.

"Det er lidt pinligt at sige, men det ramte mig virkelig, at det er stærke kvinder, der af den ene eller anden årsag er gået til højre i livet, hvor vi andre gået til venstre."

Reden bliver oprettet i 1984 på Vesterbro i København som et tilflugtssted for gadens prostituerede. I dag findes Reden i de fem største byer i Danmark og er et tilbud til alle kvinder, der af den eller anden grund er udsatte.

Podcast

Lone Frank - Hvorfor er det stærkt at være svag?

Sofie og de nye tider
Varighed: 41 min.
Lyt med på dr.dk/lyd

Podcast

Vi skal tale om pillerne

Brinkmanns briks
Varighed: 57 min.
Lyt med på dr.dk/lyd

Podcast

Vi skaber samfundet til en bestemt krop. Men er den normal?

Perspektiv
Socialt Indblik
Varighed: 57 min.
Lyt med, hvor du plejer at høre podcast

Udstilling

'Ser I mig nu?'

af Børns Vilkår og to dokumentarfotografer. Udstillingen rejser det næste år rundt til 10 af landets største byer. Kan ses på bornsvilkar.dk

Sårbarhed og styrke

I podcasten spørger ph.d. i neurobiologi, forfatter og videnskabsjournalist, Lone Frank, ungdommen, hvorfor de vil være svage og dyrker sårbarhed som en styrke. Til gengæld oplever værten Sofie en vis skepsis overfor unges diagnoser – og det såkaldte "diagnosesamfund" – fra den ældre generation. Det bliver til en samtale om usikkerheder, handlekraft, og at livet nogle gange bare er svært.

Psykofarmaka

Flere end 800.000 danskere tager en eller anden form for psykofarmaka, hvilket svarer til godt 13,5 procent af befolkningen. Det kræver en større debat at få klarhed over, hvorfor det er endt sådan. Podcasten zoomer især ind på, hvordan man kan stoppe med at tage piller, for det er ikke ufarligt. Det fortæller Anders Sørensen, ph.d. i psykiatri og forfatter til "Noget I bør vide om udtrapning af psykofarmaka", om.

Kropskapabel

Du kender sikkert begreber som racisme og sexism. Emil Falster er forsker i handicap og fortæller om en anden isme, nemlig ableisme. Vi ved godt, at et menneske med handicap bliver diskrimineret – men hvorfor sker det? Forskeren peger på, at byggeri og arkitektur ikke altid har blik for den diversitet, der er blandt mennesker. Lige som skolen favoriserer de kropskapable og socioøkonomisk privilegerede.

Vold mod børn

Med fotoudstillingen 'Ser I mig nu?' vil Børns Vilkår i samarbejde med dokumentarfotograferne Andreas Haubjerg og Louise Herrche Serup skabe opmærksomhed om, hvad det kan have af konsekvenser, når børn og unge vokser op i hjem med vold. Det sker gennem 22 portrætfortællinger i billeder, tekst og lyd om voksne, der alle har haft en barndom præget af vold. Udstillingen er støttet af Offerfonden. ♦

SKAL DU PÅ BARSEL?

Få overblik med Dansk Socialrådgiverforenings barselsberegner.

Barselsberegneren giver dig indsigt i, hvor meget barsel du – og eventuelt din partner – kan holde. Med beregneren får du alle vigtige datoer og deadlines, som du skal huske, når du planlægger barsel.

Lav din barselsplan i dag

Du kan finde barselsberegneren på socialraadgiverne.dk/barsel eller ved at bruge denne qr-kode.

Dansk Socialrådgiverforening

”Det kræver de rette rammer at løfte de unge”

Camilla Bruus, socialrådgiver og tillidsrepræsentant. Ungecenter, Brønderslev Kommune.

Fortalt til Susan Paulsen
Foto: Lars Horn / Baghuset

DET VAR RART at se, hvor interesseret beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen var i at tale med de unge, da hun besøgte min arbejdsplads, Ungecenter Brønderslev. Hun var her 20 minutter længere end planlagt, og det tolker jeg som, at hun syntes, at det var interessant at høre, hvilken forskel vi gør for de udsatte unge mellem 15 og 30 år.

Jeg er stolt af min arbejdsplads, hvor vi har mod og muligheder til at tænke ud af boksen – væk fra søjlerne i de forskellige forvaltninger. De unge mødes med samme tilgang uafhængigt af, om deres sag hører under børne- social- eller beskæftigelsesloven. Kollegerne inden for de tre hovedområder sidder sammen, så der er meget kort vej til sparring med en kollega fra et andet fagområde, og beslutningsvejen er også kort, fordi vi har samme chef – og fælles økonomi. På vores tværfaglige konferencer bliver

fordelene tydelige. Vi byder hver især ind med, hvordan 'min' lovgivning kan være med til at løfte den unge, i stedet for at forsøge at skubbe opgaver og løsninger videre til andre, så ens egen forvaltning slipper for at betale for indsatsen. I og med at alt skal betales af samme kasse, bliver det i højere grad muligt at drøfte det socialfaglige perspektiv.

Alt det håber jeg, at ministeren fik indblik i og tog med hjem som inspiration til den kommende beskæftigelsesreform. Et af min vigtigste budskaber til ministeren er, at arbejdet med at løfte de unge med en håndholdt og helhedsorienteret indsats kræver tid – og at den såkaldte 'frisættelse' af kommunernes beskæftigelsesindsats kan risikere at blive et tilbageskridt. Færre krav og opfølgninger kan medføre, at unge, som ofte mangler indre styring, risikerer at blive påvirket af udefrakommende negative faktorer som kriminalitet og misbrug. ♦

KONTAKT

Dansk Socialrådgiverforening

Hvis du har brug for hjælp, så ring til Medlemsservice på 70 10 10 99.

Telefonerne er åbne:

Mandag, tirsdag, torsdag og fredag: 9.00 - 15.00
Onsdag: 9.00 - 17.00

Du kan også kontakte Medlemsservice på ds@socialraadgiverne.dk

Dansk Socialrådgiverforening er landsdækkende og har adresser følgende steder:

- Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B,
1253 København K
- Dansk Socialrådgiverforening
Dusager 16
8200 Aarhus N
- Dansk Socialrådgiverforening
Hadsundvej 184 B
Postboks 764, 9000 Ålborg
- Dansk Socialrådgiverforening
Vesterballevej 3A, Snoghøj
7000 Fredericia
- Dansk Socialrådgiverforening
Lumbyvej 11, opgang C, 2th.
Postboks 249, 5100 Odense C
- Dansk Socialrådgiverforening
Langebjerg 1, Trekroner
4000 Roskilde

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN (Jobformidling)

FTF-A (hovedkontor)
Snorresgade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONS-KASSEN PKA

Administration
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger henvises til hjemmesiden socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS".

KALENDER

Tilmeld dig og læs mere om arrangementerne – og se flere – på socialraadgiverne.dk/kalender. En række medlemsmøder bliver holdt online via Microsoft Teams eller som webinarer. Du får sendt et link ved tilmelding.

NOVEMBER

25. november, København

Seniorsektionen i Øst holder julefrokost kl. 10 på Restaurant Kareten, Hollænderdybet 1, 2300 S.

26. november, webinar

Nyuddannet: Mød nyuddannede socialrådgiver Lene Boye Andersen, der efter en turbulent start er ved at være landet godt i sit første job

26. november, Aarhus

Seniorer mødes til frokost på Café Folkestedet kl. 12-14.

26. november, Odense

Faggruppen Hjemløse holder generalforsamling og temadag om styrket screeningsindsats.

30. november, Odense

Studerende: SDS byder på Jura Brush-Up. Det er gratis for SDS-medlemmer, og du kan få refunderet dine rejseudgifter.

DECEMBER

3. december, København

Seniorer mødes til frokost på Restaurant Karla kl. 12-14.

4. december, webinar

Møde for medlemmer, der er visiteret til fleksjob eller er på vej til at blive det.

4. december, webinar

Faggruppen Faglige Koordinatorer: Løn og arbejdsvilkår – en samtale med Signe Færch.

12. december, Aalborg

Seniorer mødes til kaffe-træf på KaffeFair kl. 14-16.

JANUAR

21. januar, webinar

Nyuddannet: Få tips og tricks til den bedste start på dit arbejdsliv som socialrådgiver.

27. januar, Slagelse

Vilkår for ukrainere i Danmark – Faggruppen Tortur- og Traumebehandlere holder temadag og generalforsamling.

En del af STUK

Kostskolen Sønderjylland

skaber fodfæste i en kaotisk verden med omsorg, troværdighed og stabile rammer **hele året rundt.**

**Vi har plads til unge mennesker,
der har brug for særlig støtte.**

Vestergade 8, 6520 Toftlund +45 74 83 20 62 Kostskolen@stuk.dk

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

TAVLEBRUG - DET VISUELLE UDSYN

NÅR TAVLEN GØR FORSKELLEN FOR DIT ARBEJDE MED ANDRE
Kursus • 1 dag • 29 Nov. 2024 • København • Pris: 1.650 Kr.
Underviser: Cand. Psych. Anne Saxtorph

FAMILIETERAPI UDDANNELSE 1. ÅR 2025

MED FAMILIENS RELATIONER OG RESPONDER I FOKUS
12 hele dage • Start 12 Marts 2025 • København • Pris: 24.000 kr.
Narrativ & responsbaseret uddannelse for dig som vil familierbejdet.

NARRATIV/RESPONS SUPERVISION FOR SUPERVISORER

FYLDT MED NYE TEORI TILFØJSE & METODISKE KLOGE PRAKSISGREB
Kursus • 2 dage • 4. & 5. Februar, 2025 • København • Pris: 3.400 kr.
Underviser: Cand. Psych. Anne Saxtorph

INTENSIVT NARRATIVT SAMTALEKURSUS FORÅR 2025

NARRATIV SAMTALEPRAKSIS BASIC - INTENSIVT TRÆNING
Kursus • 5 dage • 24-28 Marts 2025 • København • Pris: 6.900,00 kr.
Underviser: Cand. psych. Anne Saxtorph

ALLAN WADE OG SHELLY DEAN - MASTERCLASS

RESPONSBASERET PRAKSIS IFT VOLD OG OVERGREB - FOR KENDERE
2 hele dage • 26-27 Maj 2025 • København • Pris: 4.600 kr.
Responsbaseret praksistid for nørdere og praksissultne der vil mere.

RESPONSBASERET UDDANNELSE 1. ÅR

FOKUS PÅ RESPONSBASERET & NARRATIV SAMTALEPRAKSIS
Uddannelse • 10 dage • Start 26-27 Maj 2025 • pris: 22.500 kr.
Undervisere: Anne Saxtorph, Louise Østergård, Anne Albinus, Bushra Hanif.

narrativeperspektiver.dk

Omvendt Familiepleje – Anbringelse i eget hjem

24/7-indsatser i eget hjem med succes!

Hvorfor samarbejde med Omvendt Familiepleje?

- Hurtig og professionel afklaring og vurdering af ressourcer
- Skriftlig konklusion af afklaringsforløb
- Et ressourcebesparende og familiebevarende alternativ til anbringelser

"I min verden fungerer vores metode i Omvendt Familiepleje så godt, fordi vi hele tiden har fokus på det, der virker. På ressourcerne. På den enkeltes udvikling og støtte – ikke på begrænsningerne.

Vi taler om mulighederne, kompetencerne og det, der fungerer. Vi anerkender fra start til slut. Og vi skaber nye fortællinger, når sagsbehandlere i den bedste mening fortæller os, hvilke problemer en familie kæmper med. Vi taler om det, der virker, og så prøver vi at få så meget af netværket ind over som muligt i stedet for at have fokus på, at et problem skal bearbejdes.

Vi er overbevist om, at al positiv forandring sker gennem succes, som vi skaber ved at være opmærksomme på det, der fungerer, og sige det højt. Vores udgangspunkt er, at alle forældre vil deres børn det bedste, og det siger vi også højt. Alene dét skaber stor forandring og succes, fordi forældrene bliver understøttet i noget, de gerne vil, kan og ønsker."

John Falkenberg

Nu også som lydbog!

'Anbringelse i eget hjem'-bogen handler om, hvordan man skaber forandringer i sårbare familier med små ressourcer. Forandringer, der i mange tilfælde forebygger anbringelse uden for hjemmet.

Kontakt os gerne, hvis du vil høre mere om vores terapeutiske indsatser og metode. Vi holder gerne et gratis oplæg om Omvendt Familiepleje-metoden – evt. med deltagende familier.

John Falkenberg, Klinisk psykolog

Mobil: +45 2097 0430 / Mail: psykologfalkenberg@gmail.com / Web: www.omvendtfamiliepleje.dk